

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 21. — STEV. 21.

NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 25, 1935. — PETEK, 25. JANUARJA 1935

VOLUME XLIII. — LETNIK XLIII.

POSLANSKA ZBORNICA ODOBRI LA VLADNO PREDLOGO

PREDSEDNIK ROOSEVELT BO IMEL NA RAZPOLAGO NAD ŠTIRI TISOČ MILIJONOV DOLARJEV

Pri glasovanju opozicija republikancev ni prišla vpoštev. — Dosti bolj vroče debate kot v poslanski zbornici se bodo vršile v senatu. — Za predlog je bilo oddanih 329, proti nji pa 78 glasov. Veterani bodo morali še nekaj časa počakati.

WASHINGTON, D. C., 24. januarja. Ko se je pojavila vlada s predlogo, naj se dovoli za dobavo dela štiri tisoč osemstoosemdeset milijonov dolarjev, niso bili proti temu samo republikanci, pač pa tudi precejšnje število demokratov.

Demokratskim voditeljem se je pa kaj kmalu posrečilo napraviti red v lastnih vrstah. Opozicija republikancev sploh ni prišla vpoštev.

Včeraj se je vršilo glasovanje o tej dalekosežni predlogi.

Izid je bil za predsednika nepričakovano ugoden. Za predlogo je bilo namreč oddanih 329 glasov, proti nji pa samo 78. V poslanski zbornici je torej ta zadeva rešena, zdaj se bo pa bavil z njo senat. Politični opazovalci so mnenja, da v senatu ne bo šlo vse tako gladko izpod rok.

Prihodnji teden bo senat najprej razpravljal glede predlagane priključitve Združenih držav k svetovnemu razsodišču. Kakorhitro bo to rešeno, se bo vnela debata o predsednikovi predlogi. Pri nji ni samo večina republikanskih senatorjev, pač ji pa nasprotuje tudi mnogo demokratov, katerim se zdi vsota, ki jo zahteva predsednik, dosti previsoka.

Zahtevano vsoto namerava predsednik porabiti do 30. junija 1937. Večina denarja bo šla za javno gradnjo, pri katerih bodo dobili delo nezaposleni. Zaposlenih bo približno tri milijone petstotisoč oseh, ki bodo za svoje delo dobivali po petdeset dolarjev na mesec.

Republikanski voditelj Snell iz New Yorka je pri prvem glasovanju zbral okoli sebe vse republikanske kongresnike, ki so vsi kot en mož glasovali proti predlogi. Pri poznejših glasovanjih jih je pa mnogo odpadlo in so glasovali z demokrati.

Prijatelji veteranov so skušali istočasno izsiliti sprejem Patmanove predloge, naj se takoj izplača veteranom bonus v znesku dvatisoč sto milijonov dolarjev, toda poskus se jim je izjalovil.

Da bo v senatu zelo ostra debata, je razvidno iz izjave senatorja Couzensa iz Michigana, kateri je rekel:

— Če bomo kdaj našli moža, ki je zasnoval predlogo glede \$4,880,000,000, ga bo treba živega obesiti.

Pred glasovanjem je poslal predsednik kongresu poslanca, v kateri je pojasnil poročilo, ki mu ga je predložil odbor za preiskavo naravnih virov dežele.

V zvezi s tem je rekel, da bo štiri tisoč milijonov dolarjev namenjenih za dobavo dela nezaposlenih, osemsto osemdeset milijonov dolarjev bo pa služilo za začasno pomoč onim, ki jim zaenkrat ne bo moč dobiti zaposlenja.

WASHINGTON, D. C., 24. januarja. — Zelo zanimivo poročilo je sestavil dr. Bossart, profesor na Pennsylvania University. Ugotovil je, da je bilo leta 1934 rojenim družinam nezaposlenih četrtn milijona otrok. Tako družine kot otroci so odvisni od javne podpore.

Število rojstev v družinah nezaposlenih je od petdeset do šestdeset odstotkov večje kot pri ostalih; rebivalstvu.

Nadalje je ugotovil Bossart, da je v deželi sedem milijonov petsto tisoč otrok pod šestnajstim letom, ki so odvisni od javne podpore.

V zvezi s tem je priporočal, da je nujno potrebno nezaposlene poučiti o porodni kontroli.

Japonsko vojastvo prodira v Čahar

N. Y. PROTI ZAPOSLOTVI MLADOLETNIH

Governor Lehman hoče postaviti, ki prepoveduje otrokom delati. — Zeli, da je New York 21. država, ki ima tako postavbo.

Albany, N. Y., 24. januarja. Governor Lehman in newyorški župan La Guardia sta se v legislaturi potegovala za dodatek k ustavi, ki prepoveduje otroško delo. To zahteva tudi predsednik Roosevelt in governor Lehman želi, da bi bil New York 21. država, ki je sprejela postavbo proti otroškemu delu.

Nad 2000 ljudi se je nagnetlo v senatno zbornico, ko se je vršilo zaslišanje glede nameravane postavbe. Najprej so imeli besedo nasprotniki take postavbe, nato pa sta govorila v prilog postavbe župan La Guardia in bivši državni pravdnik v New Yorku George Z. Meda-lie.

Njima je sledilo še mnogo drugih govornikov, med njimi zastopnik škofa Manninga in zastopniki American Federation of Labor.

Legislatura je po večini proti tej postavi in skuša preprečiti, da bi prišla predloga do razprave. Zagovorniki postavbe so se sklicevali na predsednika Roosevelta, ki želi, da je prepovedano zaposljevati otroke in naj bi se to delo izročilo brezposelnim. Temu pa nasprotujejo nekatere cerkvene organizacije, časopisi in farmerji.

Ravnatelj Sing Sing kaznilnice Lewis E. Lawes je poslal gubernorju pismo, v katerem pravi, da je 80 odstotkov kazencev delalo v otroških letih in in da je le 20 odstotkov dobilo primeren šolski pouk. Lawes pravi, da je potrebno sprejeti postavbo, ki prepoveduje otroško delo, ako hočemo, da se bo razširilo duševno obzorje bodoče generacije.

BORIS JE ZMAGAL

Sofija, Bolgarska, 24. jan. Boris je popolnoma zmagal, ko je postavil novo vlado in dežela je mirna. Več macedonskih revolucionarjev je bilo aretiranih.

YAMAMOTO POKLICAN DOMOV

London, Anglija, 24. jan. — Glavni japonski delegat na mornariški konferenci admiral Isorokp Jamamoto je bil nena-doma poklican v Tokio in mu je bilo naročeno, da naj potuje preko Sibirije. Namenjen je bil potovati preko Združenih držav, toda sedaj se mora takoj vrniti in je moral svojo namero opustiti.

SCHUSCHNIGG BO ODFOTOVAL V LONDON

Posvetoval se bo o bodočih načrtih v zvezi z r i m s k o pogodbo. — Pred njim bo prišel v London se Lava.

London, Anglija, 24. jan. — Avstrijski zvezni kancelar dr. Kurt Schuschnigg in zunanji minister Egon-Waldenegg bosta v februarju odpotovala v London, da se z angleškimi državniki posvetujeta o bodočih načrtih Avstrije v zvezi z novo rimsko pogodbo in o finančnih zadevah Avstrije.

Pred Schuschniggovim prihodom pa bosta prišla v London se francoski ministrski ministrski predsednik Flandin in zunanji minister Laval. V Londonu bosta 1. in 2. februarja in se bosta z angleško vlado posvetovala o prvih korakih, katere je treba napraviti, da se izvrši francosko-italijanska pogodba. V Rimu je bilo sklenjeno, da je neodvisnost Avstrije treba jamčiti s pogodbo, h kateri morajo pripadati vse sosede Avstrije. Pozneje bo ta nemapadna pogodba razširjena v splošno evropsko pogodbo.

NAPAD NA MEHIŠKI VLAK

Mexico City, Mehika, 24. januarja. — Kavalerijski polk, ki je bil poslan iz Durango, preiskuje hribe za ostanki upornikov, ki so vrgli s tira nek vlak in nameravali oropati poimke, pa so jih vojaki pregnali. V boju je bilo ubitih 8 upornikov, trije vojaki in strojevođa. Tudi kurjač je bil ranjen, toda potniki so ušli vsaki poškodbi.

SVOBODNO OBOROŽEVANJE NA MORJU

Rim, Italija, 24. januarja. — Senator William G. McAdoo, ki je z aeroplanom prišel iz Singapore v Rim, je rekel, da morejo Združene države, ako hočejo, zgraditi najmočnejšo bojno bojno mornarico na svetu. McAdoo je bil dva meseca na Filipinih in je preiskoval tamošnje razmere.

— Vesel sem, da je Japonska odpovedala washingtonsko mornariško pogodbo, — je rekel McAdoo.

12 ŽRTEV RUDNISKE EKSPLOZIJE

Shenandoah, Pa., 23. jan. — Število človeških žrtev pri eksploziji v Gilberton Colliery rudniku je doseglo 12.

11 RUDARJEV UTONILO

Kalkuta, Indija, 24. jan. — Ko je voda vdrla v rudnik pri Lojalbadu, je utonilo 11 rudarjev.

NEOPOREČNI DOKAZI PROTI HAUPTMANNU

Poznavalec lesa razločuje znake, ki jih pusti orodje. — Lestev je bila narejena iz lesa v Hauptmannovi hiši.

Flemington, N. J., 24. jan. S svojim pričanjem je poznavalec lesa Arthur T. Koehler izpovedal zelo obtežljivo proti Hauptmannu. Obtožitelj je najbrže nalašč priljanil najvažnejšo pričo za nazadnje in ne more se tajiti, da je Koehlerjevo pričevanje napravilo globok utis na porotnike in poslušalce.

Nekaj dni po odvedbi Lindberghovega otroka je prišel nek visok mož, si je ogledal lestev, je na vse strani premislil in odšel. To je bil Koehler, kateremu se je posrečilo že pred enim letom dognati, da je bila lestev narejena iz lesa, ki je bil kupljen v skladišču v Bronxu.

Koehler je medtem prepoznal skoraj vse Združene države, je obiskal 1598 žag in je dognal, da 25 žag rabi iste vrste stroje. Dognal je tudi, da je neka žaga v North Carolini na razne kraje poslala 45 železniških voz lesa. Po daljšem zasledovanju je dognal, da je les lestve isti, kot ga prodaja lesna trgovina v Bronxu.

Koehler je tudi nepobitno dognal, da je Hauptmann na svojem podstrešju odtrgal desko in iz nje napravil del lestve. Pa tudi po orodju je mogel dognati, kateri les je bil obdelovan z enim in istim orodjem, kajti vsako orodje, bodisi žaga, sekira ali dleto pušča za seboj posebne, sebi lastne znake. Tako je Koehler prepričan, da je bila lestev obtežljiva s sekiro, ki je bila najdena v Hauptmannovi garaži. Les, ki ga je rabil za lestev, je bil tudi žagan z žago, ki je bila najdena v Hauptmannovi hiši celo z dletom, ki je bilo najdeno nedaleč od Lindberghove hiše, so bile izdolbene luknje lestve. S tem je Koehler nepobitno dokazal, da prihaja lestev iz Hauptmannove hiše in da je bila narejena s Hauptmannovim orodjem.

Posebno zanimanje je zavladalo po dvorani, ko je Koehler z obličem, ki je bil najden v Hauptmannovi garaži, potegnil po kosu lesa. Opozoril je pri tem na znake, katere je pustila klinja na lesu in na znake, ki se nahajajo na klinih lestve. Znaki so bili popolnoma isti.

Na vprašanje, kako je mogoče, da oblič more po treh letih imeti isto napako, je odgovoril Koehler: "To je dokaz, da Hauptmann ves čas ni delal in zato tudi obliča ni brusil.

Naročite se na GLAS NARODA največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

JAPONCI SE POSLUŽUJEJO OKLOPNIH AVTOMOBILOV

ŠANGHAJ, Kitajska, 24. januarja. — Takoj za oznanilom, da je bil spor zaradi meje med Džeholom in Čaharjem mirno poravnani, prihaja poročilo, da je skupna japonsko-mančukvanska armada 4000 moč nepričakovano vdrla v Čahar.

BIVŠI KAJZER JE SPREJEL DOSTI ČESTITK

Navzlic 76 letom je še čil in zdrav. — Iz Nemčije je prepovedano pošiljati Viljemu voščila.

Dorn, Holandska, 24. jan. — Ker je sedanja nemška vlada nasprotna monarhistom, bo bivši cesar Viljem v nedeljo 27. januarja, za svoj rojstni dan najbrže prejel iz Nemčije mnogo manj čestitk kot pa prejšnja leta. Viljem bo v nedeljo star 76 let.

Vendar pa je Viljem, kot pravi monarhistični list "Der Aufrechte" sprejel že lepo darilo. List piše:

"Najlepše darilo za cesarjev rojstni dan je poročilo, da je bil Saar vrnjen Nemčiji". Navzlic visoki starosti je Viljem telesno zdrav in duševno svež, vsled česar "Der Aufrechte" pripomi: "Vidno znamenje božje milosti, ki počiva na njegovi sivi glavi".

Navzlic mnogim premembam v nekdanji njegovi državi, je Viljem sprejel že mnogo voščil in največ iz Združenih držav, latinske Amerike in bivše nemške Afrike.

Toda v Nemčiji, kjer je nazijska vlada odpravila vsa monarhistična društva, je za upokojene uradnike in častnike in druge pristaše Hohenzollerncev zelo težavno pošiljati cesarju voščila ali darila v Doorn.

V prejšnjih časih je "Der Aufrechte" svojim čitateljem priporočal, da ob priliki cesarjevega rojstnega dne napišejo vsi na enak papir voščila ter naj pisma pošljejo na list. V uradu lista so pisma zvezali v obliko knjige in knjigo je nato osebno nesel Viljemu bivši nemški poslanik v Boliviji Kraeker von Schwarzenfeldt. Letos pa je Hitlerjeva vlada zbiranje takih pisem prepovedala in k temu žalostno pripomi "Der Aufrechte": — Kar je bilo celo v časih rdeče vlade dovoljeno, nam je sedaj prepovedano.

TORLONIA PRIHAJA V AMERIKO

Southampton, Anglija, 24. januarja. — Prince Alessandro Torlonia in njegova nevesta, bivša španska infanta Beatrice sta s parnikom "Aquitania" odpotovala v New York.

Japonski aeroplani so bombardirali mesta Kujuan, Tung-shaze in Tushihkov ter nek prelaz v velikem kitajskem zidu.

Mesta so bombardirali z 20 topovi. Kitajci se sovražniku trdovratno upirajo.

Glavno mesto Peiping je zaradi nenadnega vpada zelo razburjeno, ker je bilo malo prej naznanjeno, da je bil spor mirno poravnani.

Poročila iz Kalgana so zelo pomanjkljiva, toda naznanjajo, da Kitajci drže mesta navzlic velikim izgubam.

Ta vpad je bil iz Mančukuo napovedan pred nekaj tedni. Mančukvanska vlada je namreč zahtevala, da Kitajska odpokliče svoje vojske iz provin-ce Džehol, ki je del Mančukuo.

SAMA NAPRAVILA SUKNJO

Chicago, Ill., 24. januarja. — Z ozirom na to, kaj zna vse delati, spada Mrs. William F. Conlon daleč nazaj v pionirske čase.

Ravno je sklenila svojo suknjo, katero je izdelala od kraja do konca popolnoma sama.

Na svoji farmi v Indiani je pridelala volno, katero je spre-dla, jo stkala in slednje je sešla suknjo in vse delo ji je vzelo poldrugo leto.

"MOŽ" JE BIL ŽENSKA

Monakovo, Nemčija, 24. januarja. — Po poldrugem letu zakona je Franciska Neumeier prišla na to, da je njen mož, ki je bil znan pod imenom Johann Taler, v resnici ženska.

Par je živel na nekem velikem posestvu v Thuringiji, kjer je bil "mož" zaposlen kot navaden delavec Neumeierjeva je prosila za razveljavljenje zakona, ker je njen "mož" ženska.

Par je bil poročen pred nekim sodnijskim uradnikom, ki od "ženina" ni zahteval izkazilnih listin in poznejša preiskava je dognala, da je "možev" pravo ime Roza Kittel, ki je bila rojena v Wasserburgu na Bavarskem. Kittelova je bila aretirana.

DUHOVNICI NAJ PROSJAČJO

Berlin, Nemčija, 23. jan. — List "Deutsche Volksschoepfung" zahteva v svojem uvodnem članku, da bi višji katoliški protestantovski duhovniki po ulicah s puščicami projačili za zimsko pomoč brezposelnim.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President

L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
116 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto velja za Ameriko in	Za New York za celo leto	\$7.00
Canada	Za pol leta	\$3.50
Na pol leta	Za izposojeno za celo leto	\$7.00
Na četrt leta	Za pol leta	\$3.50
Subscription Yearly \$6.00		

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izdaje vsaki dan izvenredno veliki in praznični.

Čopci brez podpisov in oznak se ne prebujajo. Denar naj se blagovito pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3834

VSAK NAJ STORI SVOJO DOLŽNOST!

Z zadovoljstvom konstatiramo, da so uredniški članki, tikačji se razmerja med našimi naročniki in med nami, ki smo jih objavili tri zaporedne piske, precej zalegli. V njih smo našim naročnikom odkrito pojasnili svoje stališče in jih opozorili na dolžnost, ki jo imajo kot naročniki.

Odkrita beseda je dobila zaželjen odziv, in če bodo vsi naročniki v bodoče tako točni kot so nekateri pokazali, da znajo biti, ne bo od naše strani več nevarnih opominov in moledovanj, naj pravočasno poravnajo naročnino za list, ki so ga vendar naročili, ga čitajo in jim ugaja.

Mi ne prirečamo nobenih kričavih kampanj in lista nikomur ne vsilujemo, vedoč, da so naročniki, pridobljeni z velikim ropotom in mikavnimi obljubami, vse prej kot stanoviti in listu naklonjeni. Vsiljena reč se nikdar ne obnese.

Mi bomo skrbeli, da bo "Glas Naroda" vseskozi zanimiv, da bo prinašal najbolj zanimiva poročila iz naše nove in stare domovine, najzanimivejše romane, poučne članke in mnogo drugega razvedrila; skrbeli bomo, da bo točno dostavljan ter bomo glede gradiva skušali ustreči splošni želji čitateljev.

V zameno pa ne zahtevamo ničesar drugega kot tisto, kar nam gre po vsej pravici, namreč, da tisti, ki je na list naročen, naročnino pravočasno poravnava.

Posameznik dosti lažje pogreša v šestih mesecih tri ali v celotnem letu šest dolarjev kot pa naše podjetje na tisoče dolarjev v obliki zaostale naročnine.

V splošnem so naši ljudje pošteni, za kar jim gre vsa čast in vse priznanje.

Dobe se pa med njimi smpatam tudi taki, ki se bolj iz nagajivosti nego iz zlobe skušajo izogniti dolžnosti.

Znani so nam slučajji, ko ta ali oni z naročnino za par mesecev zaostane nakar naroči list na drugo ime, v nameri, da bo dolg izbrisan in pozabljen.

To ni prav in ni pošteno. Vsak je obvezan list plačati do dne, ko ga dobiva. Šlučaji, da bi rojaku, ki je list ustmeno, pismeno ali potom zastopnika opovedal, list se naprej pošiljali v namenu, da bi pozneje tirjali od njega naročnino, taki slučaji se pri nas ne dogajajo.

V zadnjih petih letih smo dosti žrtvovali. Po preteku naročnine smo neštetim pošiljali "Glas Naroda" na upanje, zanašajoč se na obljube, prošnje in zagotovila, da bo vse pošteno in točno poravnano pri "prvi priliki" oziroma "tako, ko bo količkaj mogoče".

Naša popustljivost in naše zaupanje je bilo pa plačano s tem, da nam izkazujejo knjige nad deset tisočakov dolga v obliki zaostale naročnine.

Mi smo storili več kot svojo dolžnost, zato naj pa tudi naročniki store svojo.

Rodil se je mrtev, potem pa je oživel.

Iz Londona poročajo o ne navadnem slučaju, ki se je primeril neki angleški rudarjevi ženi. Rodila je mrtvega otroka, ki so ga celo uro skušali oživeti z umetnimi sredstvi, pa niso dosegli nobenega uspeha. Porod je bil zelo težak. Zdravnik je moral izvršiti operacijo na materi, ki je trajala celo uro. Ves ta čas je bil novorojenček izročen bolničarki, ki se je trudila, da bi odkrila v njem iskro življenja.

Ker pa srce kljub poskusom ni hotelo reagirati, se je zdravnik odločil za injekcijo adrenalina. S tem je spravil srce v utripanje. Pokazalo se je, da je to stimulacijsko sredstvo dovolj močno. Otrok je začel dihati, potem ko se je v začetku najprej nekoliko davil. Kmalu so zadnili iz grla malega zemljana tudi prvi glasovi in srečna mati je kmalu mogla pitisniti otroka na svoje prsi.

DRAG FINANČNI SKANDAL

Paris, Francija, 24. januarja. — Parlamentarna preiskovalna komisija je dognala, da velja Staviskijev finančni skandal na \$12,804,000.

Iz Jugoslavije.

Katastrofa v rudniku Trepči.

Iz Kosovske Mitrovice poročajo 9. januarja:

Prvi dan pravoslavnega Božiča se je pripetila v rudniku Trepči v rovu števil. 101 strašna nesreča. Velik 2000-tonski blok svinčene rude in kamenja je zasul šest rudarjev enega pa je plaz občutno poškodoval. Rudnik Trepča posluje že od leta 1926 in je to najhujša nesreča, ki se je v tem času v njem pripetila. Med zasutimi rudarji je tudi slovenski rojak Alojz Struna, doma iz metliške okolice, ostale smrtne žrtve pa so iz vnučinskega sreza.

Kakor je bilo že nakratko poročano, je uprava rudnika o nesreči brzojavno poročala ministrstvu za gozdove in rudnike. Par ur po nesreči je prihitela v rudnik še komisija, ki sta jo vodila sreski načelnik iz Vučitrna ter sodnik sreskega sodišča. Pred nesrečnim rovom je našel komisija na veliko skupino razburjenih rudarjev in sorodnikov ponesečencev. Rov leži kakih 600 m globoko, pri stebru "K" pa se cepi od njega ozek hodnik, od katerega vodi nekaj stopnic navzdol v dolgo, precej ozko duplino, ki je postala grob nesrečnih rudarjev. Ta duplina je bila zasuta na dolžino 25 m in v širini 8 m, masa kamenja in rude pa je bila visoka blizu 8 m, iz česar se je dalo takoj sklepati, da bo odkopavanje zelo naporno in zamudno.

O nesreči ve še največ povedati slovenski rudar Jos. Škaberne, ki je v nesrečni duplini rova št. 101 s strojem vrtal kamenito steno. Poleg Škaberneta je bil njegov pomočnik Lončar. Ostali rudarji so bili od Škaberneta oddaljeni več metrov v ozki rovni duplini. Najbližji je bil Mitar Žigic iz Korenice na Hrvatskem, katerega je zadela nekaj kamenja od stranskega plazu ter mu zlomilo nogo. Rudar Škaberne je pripovedoval, da je v trenutku svetilke, sam pa je oblezal na zemlji, daveč se od prahu. Iz polsvesti ga je zbudil glas tovariša Lončarja, ki je naposled prinesel tudi novo luč.

To je vse, kar vedo povedati Škaberne, Lončar in Žigic. Detonacija ruševine je odmevala tudi po drugih rovih, a ko so prihiteli rudarji v rov št. 101, je bila večina dupline že zasuta s kamenjem in rudo. Ko so rudarji odnesli ponesečenegega Žigica, so se takoj lotili odkopavanja plazu. Ves čas so klicali, meneč, da so zasuti ni variši še živi. Odziva ni bilo nobenega. Šele, ko so odkopali veliko gomilo kamenja in rude, so slišali za ploščami slabotno trkanje. Naposled je prodrli do njih tudi slaboten glas: "Na pomoč na pomoč!" Klicali jih je rudar Tafil Emin, ki so ga po hudem naporu odkopali še živega.

Po rešitvi Tafila je polagoma napredovalo naporno odkopavanje z žalostnimi rezultati. Truplo za truplom se je reševalcem odkrivalo med ostrimi kosi kamenja in rude. Iz strašne grobnice so do polnoči prinesli štiri razbita in zmečkana trupla. Po vrsti so jih položili na mrtvaški oder v rudniški čakalnici.

V dveh dneh je bilo v Beogradu 37 požarov.

Silna košava, ki je preprečila med pravoslavniimi božičnimi prazniki vse običajne izlete meščanov ter vse obdržala doma okrog toplih peči, je povzročila tudi nenavadno visoko število požarnih nesreč. Člani beograjske gasilske čete so morali v dveh dneh nastopiti v 37 primerih požarnih nesreč. Največja taka nesreča se je pripetila v ulici Kneza Milutina v tovarni tekstilne industrije. V nekem oddelku je najbrž zaradi kratkega stika izbruhnil ogenj, ki pa je bil po gostem dimu k sreči še pravočasno opažen. Nagla intervencija gasilcev je imela velik uspeh pri gašenju in ker se ogenj iz enega objekta ni razširil v druge, je znašala škoda kakih 60,000 Din. Požar pa bi bil lahko usodepoln, ker so tovarniški objekti v neposredni zvezi z drugimi stavbami. Tudi če bi bili omejeni na samo tovarno, bi bila škoda zelo velika, kar je razvidno že iz tega, da je tovarna zavarovana na 32 milijonov dinarjev.

Najstarejša Jugoslovanka umrla.

V Županji so te dni pokopali Kato Pucaničev, ki je bila menda najstarejša ženska v Jugoslaviji. Pokojna je bila rojena leta 1823 v neki vasi na Moravskem, živela pa je stalno v Slavoniji. Bila je štirikrat vdova. Vse življenje ni poznala, razen nahoda druge bolezni. Ljudem je pripovedovala, da mora vsakdo, ki hoče dočakati visoko starost, zmeriti živeti. Ko so nedavno rušili neko hišo, se je narjeto porušil del zidu, pri čemer si je zlomila nogo. Zanimivo je, da se ji je v zadnjih letih vid, ki ji je prej opešal, zopet izboljšal in da je lahko brala prav do svoje smrti. V splošnem pa je bila starka precej konservativna in je sovražila moderne stroje ter razne izume, zlasti pa letala.

Osebnizdatki beograjske občine.

Ob izmenjavi beograjske občinske uprave se pojavljajo v nekaterih prestolniskih listih ostre kritike na račun dosežke uprave. Tako na pr. prava "Stampa" da je beograjska mestna občina porabila za osebne izdatke veliko več kakor drugemestne občine. Osebnizdatki beograjske občine obremenjujejo vsakega prebivalca povprečno za 976 Din na leto, dočim tvorijo isti izdatki v drugih mestnih občinah povprečno po 248 do 68 Din na vsakega prebivalca. Ob ničlih prejemkih nižjih mestnih službenecov so ti visoki izdatki še posebno presenetljivi.

BLAZNIKOVE Pratike

za leto 1935
Cena 25c
s poštino vred.
"Glas Naroda"
216 West 18th Street
New York, N. Y.

AMERIKANEC O BODOČI VOJNI

Nek časnikar je obiskal te dni majorja Caseya, ki je že 30 let vojaški svetovalec največje tovarne municije na svetu, Dupontove tovarne. Hotel ga je povprašati za njegovo mnenje o možnostih bodoče vojne, kar je postalo za Američane po japonski odgovori washingtonske pomorske pogodbe nekam aktualno vprašanje.

"Ali bo v bodoči vojni kakšno presenetljivo orožje, ki bi utegnilo kakšni državi dati takojšnjo premoč nad nasprotnikom?" je vprašal časnikar.

"Ne morem si misliti takirnega orožja", je odgovoril major Casey. "V kratkem času bi nasprotna stran to orožje v principu posnela ali pa izpolnila svoje obrambne pripomočke".

"Ali je mogoče podmorniški bojni brod, ki bi streljal z ravno tako velikimi topovi kakor sedaj največje navadne bojne ladje?"

"Takšna podmornica bi bila mogoča, vendar bi tako veliki topovi na njej ne imeli dovolj stabilnosti in cilj bi moral biti precej oddaljen, da bi ga mogli z njim zadeti. Mogoče je, da bi tako velika podmornica preplula Atlantski ali Tihi ocean in obstreljevala naša obrežna mesta iz daljave 20, 30 milj, toda učinek bi bil v prvi vrsti gotovo le moralni vrste, baš zato ker bi le zelo težko zadela tja, kjer bi hotela".

"Kaj je z uporabo zračnih torpedov, ki bi jih v obliki letal brezžično in z velikansko brzino ravnali iz daljave in ki bi nabiti z najmočnejšimi razstrelivi?"

"Tudi to orožje bi imelo bolj moralni učinek in je vprašanje da-li bi bilo vredno svojih ogromnih stroškov. Utegnilo bi učinkovito presenetljivo in to bi imelo mogoče kakšno vojaško vrednost".

"Ali bi mogli te zračne torpede nabiti s strupenimi plini, da bi povzročili med civilnim prebivalstvom večjo škodo?"

"Da, če bi njih napolnili s strupenimi plini, bi to moralni učinek zelo povečalo. A lahko bi se zgodilo, da bi povečalo samo duh odpornosti".

"Ali so po svetovni vojni odkrili nove strupene pline?"

"O tem sem nekaj slišal. Omenil bi pa to, da sta bili v zadnji vojni obe strani pripravljene polniti granate s cianitovim plinom, ki je smrten že po enem asmem dihu. A nihče ni hotel z njim začeti, ker bi potem tudi druga stran uporabila isto orožje".

"Ali ne bi moglo sovražno

NADLEŽEN GLAVOBOL JE IZGINIL

"Hammond, Ind., 18. decembra. — Več mesecev sem trpel vseh glavobolov, dines sem pa popolnoma zdrav. Trinerjevo GRENKO VINO mi je pomagalo, in jaz ga toplo priporočam. Mrs. D. V. F."

TRINERJEVO GRENKO VINO

stimulira tek prebave želodca, popira notranjo moč, odpravi iz organizma nečiste snovi, ki zastrupljajo vaš telesni sistem in povzročajo glavobole. To je vzrok, čemur je boljši od drugih zdravil v slučajih zaprtja, napihnjenosti, glavobola, slabega teka, občutka utrujenosti. Pri vseh lekarnarjih. — Jos. Triner Corp., 1333 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

brodovje izstreliti 50 ali 100 zračnih torpedov 50 ali 100 milj od obale in uničiti z njimi mesto, kakršno je New York?"

"Ne, niti ne s 1000 ali 10,000 teh torpedov. Njih učinkovito področje bi bilo preomejeno za takšno mesto".

"A če bi jih napolnili s cianitovim plinom, bi morda le iztrebili prebivalstvo kakšnega New Yorka ali San Franciscua?"

"Tudi ne, iz istega razloga. Takšen napad bi imel mogoče demoraizirajoč učinek, lahko pa bi povečal tudi odpornost".

"Kakšna orožja bi bila v bodoči vojni najvažnejša?"

"Kakor v vseh prejšnjih vojnah, bi bilo najmočnejše orožje duh naroda. Zmagalo bi ljudstvo z močnejšo in najvztrajnejšo voljo do zmage".

HUDIČ IN TATOVI

V majhnem mestu južne Italije je potekal zvečer dimnikar na vrata nekakega kmeta in ga prosil za prenočišče, ker si je bil poškodoval nogo in ni mogel naprej. Kmet je malo okleval pred neznanim možem, končno mu je ponudil ležišče v skednju, ker v sobi ni imel prostora. Dimnikar je od utrujenosti zaspal črn, kakršen je bil. Proti polnoči ga je zbudil neki ropot in je videl tri moške, ki so vlekli polne vreče žita iz kmetove shrambe proti vozu na cesti. Takoj je razumel, da možje kradejo. Povzpel se je na tram pod krovom in ko so se tatovi vrnili, jim je zavpil z gmečim glasom: "Nikar se tako ne žurite, hudič pride tako in tako po vas."

Preplašeni možje so posvetili proti njemu, ko so zagledali črnega moža, pa so jo nevrli, kar so jih noge nesle v noč. Še konja in voz so ostavili na cesti. Tako je bilo praznovanje enkrat v korist.

DENARNE POŠILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.50	Din. 100	Za \$ 9.35	Lir 100
\$ 5.35	Din. 200	\$ 15.25	Lir 200
\$ 7.50	Din. 300	\$ 24.60	Lir 300
\$ 12.—	Din. 500	\$ 38.20	Lir 500
\$ 24.—	Din. 1000	\$ 76.—	Lir 1000
\$ 47.50	Din. 2000	\$ 152.—	Lir 2000
		\$ 263.—	Lir 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVREŽENE SPREMEMI! (ORI ALI DOLI)

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo \$ 5.—	morate poslati	\$ 5.75
\$ 10.—	"	\$ 10.85
\$ 15.—	"	\$ 16.—
\$ 20.—	"	\$ 21.—
\$ 25.—	"	\$ 26.—
\$ 30.—	"	\$ 31.50

Prejemnik dobil v starem kraju izplačilo v dolarjih. Najna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

Peter Zgaga

O STARANJU IN VEČNI MLADOSTI.

Nedavno sam se sestal z rojakom, ki ga že dve leti nisem videl.

In prve njegove besede so bile: — Sveti Bog, kako strašno si se postaral! Kaj je s teboj? Ali si bolan ali kaj?

Zatrdil sem mu, da mi ničesar ne manjka navzlic temu me je pa njegova opazka neprijetno loputnila.

Svojih slabosti človek namreč ne sliši rad.

Slednjič, ko sem bil sam s seboj in sam vase zatopljen, sem mu pa začel v mislih pritrjevati.

Sveda sem se postaral. Kam se je izgubil tisti veseli fant, ki je bil pripravljen za vsako norčijo, ki je bolj razločno videl ponoči nego podnevi?

Kje so časi, ko smo z drevesa stresli, kar nam je na drevo ušlo?

Kolena niso več prožna in roke se komaj vidno tresejo.

Zobje so mi izpadli oziroma so mi bili populjeni do zadnjega. Na lasišču se pojavljajo za tolar velike golčave.

Petnajst let prohibicije mi je pustilo svoje znake na nosu, obilica idrijskih žlikrofov me je pa neusmiljeno zredila čez pas.

Slednjič sem se vdal v božjo voljo, kajti po naravnih postavah je nemogoča večna mladost.

Ali pa je, že vsaj v nekaterih slučajih. Ne v mojem slučaju, sveda.

Ko sem se v soboto pred novim letom krepčal s klobaso, kisljo repo in vinom pri gostoljubni Grillovi družini v Downtownu, vstopi Ivan Potušek, brivec po poklicu in prvi tenorist po božji volji.

Takoj mi je bil v laseh, ki so mi zadaj zares že silili preko ovratnika, ob strani pa preko ušes.

— Bo treba, bo treba — je prigovarjal ter vlekel škarje in glavnik iz črne torbice.

Koliko je Potušek star, menda živa duša ne ve, on je pa tudi že pozabljen. Možak je visoke in lepe postave, lase in portugalsko pristrženo brado ima platinske barve.

Valček zna plesati kot malokdo, njegovo srce je pa baje tako mlado kot srce šestnajstletnega dekleta.

Z dovoljenjem gospodinje sem pomaknil stol sredi kuhinje, Potušek se je lotil mojih kuštrov, jaz sem se pa globoko zamislil v čase, ko sem bil še mlečezob solar v starodavnem Kranju in sem šel vsako leto trikrat ali štirikrat k Potušku, da me je po "študentovsko" ostrigel.

Takrat je bil on že zrel mož, lepo brivnico je imel ter tri ali štiri pomočnike.

Toda življenje je neusmiljen gospodar.

Mene in njega je vrglo v svet, in sva se zopet sestala in spoznala v New Yorku.

Sedeč na stolu, sem se zamislil in začel računati: — Količ let bo že tega, odkar me je, mladega paglavca, mojster Potušek strigel v Kranju?

Računal sem in naračunal trideset let.

Kar zgrozil sem se in polglasno vzdihnil: — Ja, staro me se, staro me se...

Potušek stopi korak od mene, v desnici škarje, v levici glavnik, me srepo pogleda in osorno vpraša:

— Kdo se stara?

— I, jaz se staram, — pravi.

— Sem se ustrašil, da misliš mene — me potolaži. — Kar staraj se, če se hočeš, jaz se še ne.

And there you are!

TRGOVINA Z DEKLETI

Najnovejša raziskava n. j. tajništva Zveze narodov so odkrila kakor v Južni Ameriki tako tudi v Vzhodni Aziji ne-verjetno sramotne razmere mednarodne trgovine, kateri so "blago" ženske, namenjene najslamotnejšemu suženjstvu, ki ga je kdaj poznal svet: prostituciji. V Vzhodni Aziji je vgnezena prostitucija in z njo trgovina z dekleti, s katero je nerazdružljivo zvezana, v Perziji, Iraku, Holandski in Britanski Indiji, v Siamu, Indokini, na Kitajskem in Japonskem. V naslednjem naj navedemo le tisti del poročila Zveze narodov, ki se peča z današnjimi razmerami na Kitajskem.

Tu igrajo glavno vlogo Rusinje, povečini pripadnice bivših ruskih premožnih slojev, večkrat celo bivših najvišjih družabnih krogov, ki so deloma takoj po boljševiški revoluciji, deloma pa kasneje vse do danes bežale in se beže iz Rusije na Vzhod. Njihova pot vodi čez Sibirijo in Mandžurijo; večinoma potujejo pozimi, ko zamrznejo vode in je mogoče prehod čeznje kjerkoli. To priključijo so porabili zaslužka željni Kitajci v to, da se ponujajo na meji ruskim beguncem za vodnike in jih prevedejo čez mejo na skritih, samo njim znanih točkah, kjer je mogoče uiti paznosti ruskih straž. Seveda zabavajo za to svoj oslužbo izredno visoko plačilo.

Komaj stopijo begunci na tuja tla, se že začne njihovo mučenje. Saj večinoma na razumejo tuje jezika, dostikrat jim preostane le še malo gotovine in kar so prinesli s seboj morebiti premoženja v obliki nakita in drugih vrednosti, je hitro porabljeno. Kajti v vsaki gostilni, kjer prenočujejo, zahtevajo od njih visoke cene, in če ponudijo namesto denarja nakit, jim ga slabo plačajo. Dalje ko potujejo, bolj se taja njihovo imetje, dokler slednjič ne ostanejo brez vseh sredstev. Potem jim kitajski gostilničarji največkrat predlagajo, naj moški sami po-

tujeje dalje, ženske pa naj ostanejo v vasi, v kateri se ravno nahajajo, kot zastava, dokler ne zaslužijo moški posebnega denarja, se vrnejo in "rešijo" ženske. V premožnih pri-merih pa se moški nikdar več ne vrnejo, bodisi, da na svojem daljnem potovanju zbole in umrjejo, bodisi, da ne najdejo dobrega zaslužka in se sami komaj za silo preživljajo, kamoli, da bi se nahranili denarja in bi mogli odpotovati po svoje žene in hčere.

Kaj pa zapuščene žene in dekleta? Vdinjajo se za služkinje, natakarike, ali pa jih tisti, ki so jih pridržali v zastavo, naravnost prodajo lastnikom javnih hiš. Tako je najti na stotine teh Rusinjk kot pečke po varietetih, kot natakarike in plesalke po vseh velikih kitajskih mestih, katere obiskujejo Evropeci: v Harbinu, Pekingi, Šanghaju, in pa Tientsinu. Za temi poklicnimi oblikami skrivase prostitucija; razmeroma redko je najti ruske begunko po javnih hišah. Število Rusinjk na Kitajskem je tolikšno, da ostale maloštevilne Evropejke, ki se kot žrtve trgovine z dekleti pečajo z navedenimi poklici, v primeri z njimi skorajda izginejo.

Socialne razmere in običaji na Kitajskem so taki, da na vso moč pospešujejo trgovino z dekleti. Povsod, posebno pa med kmeti in delavci, je še vedno razširjeno mnenje, da ima za čaščenje prednikov — bistveni del kitajskega verstvenega življenja — pomen le moško potomstvo. Zato žensk ne cenijo za polnopravne in so zlasti revnejši sloji vedno pripravljani, da odstopijo svoje hčere tujim ljudem. Deklice dajo starši kot služkinje ali kot "muitsai" v zakup znanec ali pa kot gledališke igralke gledališkemu družbam.

Muitsai zavzemajo položaj med služkinjo in družinskim članom. Jedo za gospodarjevo mizo in jih vzgajajo skupaj z lastnimi otroci, a morajo več delati kakor le-ti.

Ogromno je pa tudi število

Kitajk, ki jih trgovina z dekleti odpravlja v inozemstvo in sosednje pokrajine s plemensko otročnim prebivalstvom. Tako so našli leta 1930-31 tisoč takih Kitajk v Siamu, pet do šest tisoč na britanskem Malajskem otočju, v Holandski Indiji teh nesrečnih kar mrgoli in jih sploh ni bilo mogoče prešteti, v Hongkongu so jih našli 4000, v Makau 1000 in v Kwantungu 500.

V največ primerih pa odstopijo revnejši kitajski starši svoje hčere, še čisto majčkene, brez vsake pogodbe proti enkratnemu plačilu za neomejen čas tako imenovanim varuhom. Ti varuhi nastopajo pred nevednimi starši kot premožni ljudje in zadržujejo, da se bo otroku pri njih dobro godilo. Po sklenjeni kupčiji odpotujejo varuhi bogvekam in ni kasneje običajno nikdar več nobenega glasu za njimi — lastniki so javnih hiš in so kupili otroka prav v ta namen. Dostikrat nastopajo kot varuhinje in kupujejo deklice postarne prostitutke, ki nesrečno dete od mladega poučujejo za svoje sramotno rokodelstvo. — Slednjič kupujejo deklice poklicni trgovci z dekleti in jih prodajajo v javne hiše na Kitajskem in v inozemstvu.

Ali je verjetno, da bi bile kje pod solncem še danes mogoče take nazlišane sramotne in nečloveške razmere? Žal, da je vsak dvom izključen, saj poroča tajništvo Zveze narodov le suha dejstva.

INDIJANSKI STRUP PROTI SMRTONOSNEMU KRČU

Angleški znanstvenik dr. Ranyard West je dve leti delal poskuse v laboratoriju vseučilišča v Oxfordu, da bi naredil zdravilo, ki bi ozdravilo po tetanusu zastrupljene in celo take, ki zaradi tetanusa že umirajo. West je naprosil vse zdravnike 150 km okrog Londona in Oxforda, naj mu naglo sporoče, če bi pri kakem bolniku, ki se je ranil, nastopilo zastrupljenje po tetanusu. Na takih bolnikih hoče namreč dr. West preizkusiti, ali je našel pravo zdravilo.

Dr. Westa je pri njegovem prizadevanju vodilo spoznanje, da ljudje, katere je ranila zastrupljena indijanska puščica, naglo umro in da jim pred smrtjo obnemorejo vse mišice. To je ravno narobe kakor pri krču, ki nastopi pri tetanusu. Krč po tetanusu skrči vse mišice, posebno notranjih organov, kakor na pr. srca, s tako silo, da življenje takoj zamre. Zato je prišel na misel, da bi skrčene mišice sprostil s strupom "kurare", kakršnega porabljajo Indijanci za puščice.

Medicinska težava je bila pa v tem, kako dobro izdelati strup "kurare", kajti Indijanci ne izdajo radi svojih skrivnih receptov. Pozneje pa je dognal, da niso vse rastline, iz katerih kuhajo strup, res učinkovite.

V kraje, kjer divji Indijanci še streljajo z zastrupljenimi puščicami, je odšla ekspedicija ter tam nabrala mnogo tam rastočih rastlin. Iz njih so kemiki sestavili strup "kukarin".

Sedaj dr. West čaka ugodne prilike, ko bo mogel svoje delo preizkusiti na bolnikih. Vedno ima pripravljenega strupa za 20—30 bolnikov, poleg tega pa še aparat za umetno dihanje, ako bi njegov strup bil premočan in bi radi njega pljučne mišice preveč obnemogle.

Advertise in
"Glas Naroda"

ORGJE PRED 4600 LETI

V Mohenžodarnu v Indiji je živelo pred 4600 leti mlado dekle božanske lepote, Lipsu Emu po imenu. Bila je velika svečenica in vladarica mesta, kajti takrat je bila dvojna oblast združena. In zaljubila se je v navadnega smrtnika, ki ji je ljubezen vračal tako, da se je zdelo življenje lepe velike svečenice pravljici. Tem krutejšje je pa bilo prebujenje, kajti njen brat je smatral ljubezen mladega moža za žalitev dostojanstva svoje sestre in ga je zavratno umoril. Ko je Lipsu Emu objokovala mrtvega ljubčka, jo je obšla divja jeza in iz kljubovalnosti se je udala vsako noč drugemu ljubčku in vsakemu je dala zgodaj zjutraj čašo z močnim strupom. Pozneje se je celo proglasila za boginjo, okrog sebe je zbrala mnogo lepih deklet in vse mesto je moralo plačevati, da je lahko živela lepa vladarica s svojim dekliskim dvorom v pravljicnem razkošju.

Vsa dekleta so posnemala svojo vladarico in se udajala vsak dan drugim ljubčkom, ki so pa morali zjutraj zastrupljeni umreti. Ljubčke so si izbirali tudi iz najnižjih slojev prebivalstva, samo da so bili mladi in krepki. Dekle, ki se ni moglo odločiti za zastrupljenje svojega ljubčka, je odšlo z njim v posebno sobo, kjer sta v ljubavnem objemu oba skupaj izpila strup.

Čeprav se zdi to pripovedovanje plod pesnikove fantazije ali tragično opevanje ljubezni in strasti, je vendar resničen dogodek, ki se je odigral pred 4600 leti in ki je njegove sledove odkril šele zdaj Sir J. Marshall. Z drugimi člani angleške arheološke ekspedicije že več let odkopava sledove prastare kulture v Mohenžodarnu kjer so v starodavnih časih živeli Lumerieni, s Kavkasskega pogorja izvirajoče plemo, čigar moški in ženske so bili visokih postav in aristokratske zunanosti, kakor nam kažejo ohranjeni spomeniki.

John Marshall je našel pri odkopavanju palače, kjer so imele svoj sedež velike svečenice Lumerienov, posebno sobo, v nji pa mnogo okostnjakov mladih, krepkih mož, ki jih je morala smrt zadeti v panju, ker ni na njih nobenih znakov nasilja in borbe. V sosednji sobi so pa našli okostnjake mladih mož in žen, ležečih v objemu.

Po dolgem prizadevanju se je posrečilo učenjakom priti tej zagotetki do dna in tako smo šele čez 4600 zvedeli za tragične posledice osvete lepe svečenice Lumerienov. Njeno

PRAVDA ZA PETNAJSTMILIJONSKO DEDŠČINO

V Milanu se že leta in leta vojskujejo med seboj "žalujoči" ostali bankirja Peruttija. In treba je reči, da je stvar vredna borbe, kajti v igri je dedščina, ki znaša petnajst milijonov lir.

Ko je imenovanega bankirja pred leti bolezen priklenila na posteljo, je mož imel vtis, da so se zaradi bližajočega se konca ohladili proti njemu vsi družinski člani, žena in otroci. Moral si je preskrbeti strežnico. Slučaj je hotel, da so mu poslali mlado in čedno dekle, ki se je z v-o v nemo zavzelo za poverjenega ji bolnika. Čim bolj se je družina oddaljevala od bankirja, tem bolj mu je stregla mlada bolniška sestra. Peruttiju se je s tem tako priklopila, da jo je sklenil postaviti za univerzalno dedščino svojega premoženja.

Ker pa je mož poznal ljudi in njihove strasti, je izviril svoj sklep z največjo previdnostjo. V strahu, da se ne bi pojavili pomisleki proti testamentu, čes, da ga je spisal, ko ni bil pri zdravi pameti, je Peruttij pozval k sebi notarja in znanega psihijatra ter v njuni navzočnosti podpisal listino, s katero je razveljavil svoj že prej sestavljeni testament v doiro svojih najožjih sorodnikov. Na listini si je dal potrditi, da je storil ta sklep po temeljitih premislekih in v popolnem duševnem zdravju. Ko je bankir umrl in so bili njegovi svoji pozvani na sodišče, se niso mogli načuditi, da se jim je oče tedaj, ko bi moral pokazati najtrdnjše povezanost s svojo, grdo izneveril. Obtožili so zategadelj strežnico, da je umela bolnika spretno pridobiti za korist lastnega žepa. Navedli so v tožbi niz prič, ki naj bi potrdile, da je strežnica z zvijačo priklenila nase starega moža. Kako prepredena je bila strežnica, pravi bankirjevi svoji, dokazni celotno dejstvo, da je starec spremenil oporoko v prilog sestri-bolničarki in navzočnosti notarja in celo psihijatra! Ta-

ime lahko po pravici uvrstimo med imena največjih krivolov, pa tudi razuzdank, kar kar jih pozna zgodovina, kajti Lipsu Emu je s svojim dekliskim dvorom prekosila celo Kleopatru, Mesalino, Lucficio Borgia in vse druge slavne svečenice orgij in ljubezni.

ko sta prišla tudi ta dva moža na tarčo omalovaževanja in posledica je bila, da sta vložila vsak zase tožbo zaradi obrekovanja.

Milijonarjevi svoji so torej sprožili niz tožb, ki še vse vise. Peruttijevi in strežnica pa so si morali zaradi tožbenega postopka izposoditi velike vsote, kajti pravdardstvo je drago in stane mnogo denarja. Okrog obeh strank so se zbrale večje skupine finančnikov, ki so vzele riziko procesa na svoje breme. Obe skupini seveda upata, da bosta zmagali, kajti do slej sta potrošili skoro milijon lir, kar bo precej zmanjšalo dedščino, ki bo na koncu prisojena Peruttijevi družini ali pa bankirjevi strežnici pred smrtjo.

JUNAK SOBE ŠTV. 40

Te dni je umrl v Londonu Sir Alfred Ewing, star 79 let. Ewing je bil med svetovno vojno "general" armade, ki se je proti Nemcem borila z orožjem razuma. Kot tak je antanti priboril mnogo več zmag kakor angleški polki. Sir Alfred Ewing je namreč mojstrsko znal razvozljati v skrivnih znakih sestavljena nemška poročila, katere so ujeli angleški prisluškovaleci. Zato je lord Balfour nekoč po pravici dejal: "Sobi št. 40, katere je dosegala uspehe zaradi bistrosti Sira Alfreda Ewinga, je angleški narod dolžan velikansko hvaležnost. Molč pa je bil bistveni pogoj uspeha. In nihče ni znal bolje molčati ko on".

Sir Alfred Ewing je bil profesor matematike na univerzi v Cambridge-u. Pozneje je postal refrent za pomorsko šolstvo pri angleški admirali. Že pred vojno se je pečal z zavozlavljanjem in razvozlavljanjem skrivnih poročil (šifriranja in dešifriranja). Ko pa je Anglija po začetku svetovne vojne ustanovila poseben od-

delek, ki je imel nalogo razvozlati skrivne nemške brzojavke, so njemu naročili, naj organizira in vodi ta oddelek, ki je bil nastanjen v sobi št. 40 in v katerem je delovalo 50 uradnikov. Včasih je ta oddelek v enem dnevu razvozljajal do 2000 ujetih nemških šifriranih brzojavk.

Ko je lord Balfour govoril o velikanski hvaležnosti angleškega naroda v Siru Ewingu, je gotovo mislil na veliki dogodek, ko je Ewingov oddelek razvozljajal najnesrečnejši dokument nemške svetovne politike. Nemški zunanji minister Zimmermann je namreč mehiški vladi poslal šifrirano brzojavko, v kateri ji ponuja zvezo zaper Združene države Severne Amerike. To brzojavko so Angleži ujeli, soba št. 40 pa po je čudovito naglo razvozljala. Besedilo so Angleži takoj sporočili ameriškim listom, ki so zaradi tega strahovito udarili po Nemčiji. Sedaj je bilo ameriško javno mnenje pridobljeno za vojno proti Nemčiji. Amerika je lahko stopila v svetovno vojno. Izid vojne je bil odločen. Sir Ewing pa ima zaslug, da je ta nesrečni dokument razvozljajal.

Kako točno je delovala soba št. 40, razvidimo iz tega, da se njen vodja lahko pobahal, da so vsako, še tako zapleteno šifrirano nemško brzojavko razvozljali prej ko v 24 urah. "Po srečnem naključju", je nekoč Sir Ewing pripovedoval ameriškem časnikarju "smo dobili v roke nekaj sovražnih codov (knjig s skrivnimi znaki za skrivno pisanje). Če smo jih mogli uporabljati, smo morali zaslediti ključ, ki pa so ga sovražniki vedno znova zamenjali. Leta 1916 so Nemci začeli ključ za svoj najvažnejši "code" menjavati vsak dan o polnoči. Moje osebe pa je bilo že tako vajeno tega dela, da to menjavanje ni delalo več težav. Komaj je po menjavi ključa minulo tri ure, že smo nemške šifrirane brzojavke brali z novim ključem". Tudi brezžična poročila nemških podmornic in "Zeppelinov" so Angleži vsa vjeli in jih vedno sproti razvozljali. Poročilo nemške podmornice "U 20" da je potopila parnik "Lusitania" je angleška admiralieta sprejela skoro istočasno kakor nemška.

Zato ni čudno, če Angleži slave tega velikega moža.

Naročile se na "GLAS NARODA" največji slovenski dnevnik v Zdrženih državah

PROCES PROTI RICHARDU HAUPTMANNU

ki je obtožen, da je usmrtil Lindberghovega otroka in sprejel od Lindbergha odkupnino v znesku \$50,000, se vrši v Flemington, N. J. Slika nam predstavlja prizor v sodnijskivdvorani. Do včeraj je državno pravdnštvo zasliševalo svoje priče, včeraj je pa začelo zagovornštvo zasliševati svoje. Prvi je nastopil kot priča sam Hauptmann.

Kdo si ne želi domov?

VSAKDO lahko sedaj z malimi stroški potuje v domovino in se neovirano vrne nazaj.

Moderni parniki Vam nudijo vso potrebo, in kdor je od večšega zastopnika pravilno poučen, mu je potovanja zabava.

Pri nas lahko kupite vozne liste za vse parnike.

Vsa pojasnila za dobavo potnih listov, affidavitov, če želite dobiti sorodnika iz starega kraja, kakor tudi vse druge informacije, da mo vsakomur brezplačno.

Pišite nam!

SLOVENIC
PUBLISHING Co.
Travel Bureau
216 West 18th Street
New York, N. Y.

Mi zastopamo vse parobrodne družbe.

POUČNE KNJIGE
RAZNE POVESTI IN
ROMANI
PESMI IN POEZIJE

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

: : ZEMLJEVIDI : :
MOLITVENIKI
: : IGRE : : :

Romani...

ANA KARENINA, roman spisal L. N. Tolstoj. Dva zvezka, trdo vezana, 1078 strani. Cena \$6.50
"Ana Karenina" tvori višek Tolstojevga umetniškega dela in je eno najpomembnejših del svetovnega slovstva sploh. Knjigo bi moral čitati vsak Slovenec.

AGITATOR, roman, spisal Janko Kersnik. 99 strani. Cena
Kersnik je poleg Jurčiča naš najboljši poljuden pisatelj. Več del, ki jih Jurčič vsled bolezni in smrti ni mogel dovršiti, je Kersnik uspešno dovršil. "Agitator" spada med njegova najboljša dela.

BELI MECESEN, roman, spisal Juš Kozak. 116 strani. Cena
Roman je izšel v zalogi Vodnikove družbe. Skrajno napeto dejanje se dogaja v Kamniških planinah. Kdor ljubi lov in planine, ga bo z napetostjo čital do konca.

BLAGAJNA VELIKEGA VOJVODE, roman spisal Frank Heller. 162 strani. Cena
Od začetka do konca napet roman, pol dejanj, spletk in najbolj čudnih razvojev. Že prve strani svoje čitatelja, in ga ne odloži prej, dokler ga ne prečita do konca.

BEATNI DNEVNI, spisala Luiza Pesjakova. 164 strani. Cena
Poleg Pavline Pajkove je Luiza Pesjakova takorekoc edina ženska, ki se je koncem prejšnjega stoletja udeleževala v slovenski književnosti. Njeni spisi razodevajo čutečo žensko dušo.

RAZKRINKANI HABSBUERJANI, spisala grofica Larisch. 193 strani. Cena
Roman, ki opisuje življenje cesarjevega Rudolfa, je napetega dejanja poln roman bive avstrijske vladarske rodbine Habsburžanov.

BELE NOČI, MALI JUNAK, spisal F. M. Dostojevski. 152 strani. Cena
Kratke povesti iz življenjskega pisatelja. To so prva književna dela slavnega ruskega romanopisca.

GREŠNIK LENART, spisal Ivan Cankar. 114 str. Cena
Cena
MIMO ŽIVLJENJA, spisal Ivan Cankar. 230 str. Cena
Cena
MOJE ŽIVLJENJE, spisal Ivan Cankar. 168 str. Cena
Cena
ROMANTIČNE DUŠE, spisal Ivan Cankar. 87 strani. Cena
Cena
Ivan Cankar je prvi naš pisatelj, ki ima namen vzbuditi v človeku srce do vojne. Pošastni prizori so opisani točno in natančno. Vsaka mati bi morala čitati to knjigo, kajti to je izpoved žene in matere, ki je izgubila na bojišču svoje najdražje.

ČRTICE IZ ŽIVLJENJA NA KMETIH, spisal Andrejčkov Jože. 92 strani. Cena
Pod psevdonimom "Andrejčkov Jože" se je skrivaj plodovit slovenski pisatelj, ki je znal spretno opisati življenje, ki ga je doživljal Ob čitanju njegovih povesti se vsak nehoti spomni na staro domovino.

DROBIŽ, spisal Franc Milčinski. 130 strani. Cena
Nas najboljši humorist Milčinski je v tej knjigi zbral par svojih najboljših črtic, ob katerih se mora človek od srca nasmejati.

DEJLE ELIZA, spisal Edmond de Concourt. 112 strani. Cena
Concourtova dela so polna fines in zanimivosti, zlasti v risanju značajev, čijh nekateri so mojstrsko podani in ima človek med branjem vtis, da posamezne osebe spijo kraj njega in kramljajo z njim.

DON KIHOT, spisal Miguel Cervantes. 158 str. Cena
To je klasično delo slavnega španskega pisatelja. To je satira na viteštvo, ki je še vedno hotelo ohraniti svoj ponos in veličino, pa se ni zavedalo, da že umira. "Don Kihot" spada med mojstrovine svetovne literature.

ČRNI PANTER, spisal Milan Pugalj. 219 strani. Cena
Šopek povesti našega dolenskega pisatelja, ki se je razmeroma mlad posvotil s tega sveta. Če kdo pozna Dolenjce in njihovo dušo, jih pozna Pugalj. Njegove spise čita vsak z največjim užitkom.

1913—1918, spisal Vitomir Jelenc. Trdo vezano. 286 strani. Cena
To so spomini jugoslovanskega dobrovoljca, ki se je neselčno udeležil borbe za svobodo naše domovine. Knjiga zanima vsakogar, posebno pa tiste, ki so bili tako nesrečni, da so se udeležili svetovne vojne, in tako srečni, da so jo preživeli.

SREDOZIMCI, spisal Peter Bohinjec. 84 strani. Cena 40; vezano cena
Zbirka kmečkih povesti iz našega življenja. Bohinjec je dober pisatelj, ki v svojih spisih do pičice pogodi duševnost našega človeka. Ob čitanju njegovih del se zdi človeku, da ima pred očmi prizore iz domovine.

POVESTI IN SLIKE, spisal Ksaver Meško. 79 strani. Cena
Knjiga vsebuje tri povesti našega priljubljene pisatelja, mojstra v opisovanju. Njegov slog je izrazit, njegove misli so globoke in močne. Posebno zanimivo so vnetja na njegovem delu.

SIN MEDVEDJEGA LOVCA, spisal Karl May. 160 strani. Cena
Dejanje te lepe povesti se vrši na ameriškem Zapadu. Pestre slike iz indijskega in pionirskega življenja. Mayu sicer očitajo, da ni bil nikdar v Ameriki, toda življenje na ameriškem Zapadu je znal dosti natančneje opisati kot marsikdo, ki je živel tam.

SKRIVNOST NAJDENKE, povest. Trdo vezano. 93 strani. Cena
To je po naše prirojena povest, ki bo zanimala slehernega bralca. Hudim duševnim bojem glavnega junaka oziroma junakinje, sledita zaslužena sreča in zadovoljstvo.

STUDENT NAJ BO. — NAŠ VSAKANDJI KRUH, spisal F. K. Finčgar. 80 strani. Cena
Naš mojsterski pripovednik nam nudi v teh dveh svojih delih obilo duševnega užitka.

SPISJE, Male povesti iz kmečkega življenja. 67 strani. Cena
Cena
ŠOPEK SAMOTARKE, spisala Manica Komarova. 174 strani. Cena
Cena
Zbirka povesti, ki jih je spisala pisateljica, ki pozna žensko dušo, žensko srce ter boje, ki divjajo v njem.

HUDI ČASI. — BLAGO DUŠE, spisal Franc Betela. 96 strani. Cena
Knjiga vsebuje zanimivo povest in veselo igrjo. Oboje je povzeto iz našega domačega življenja.

HUDO BREZNO in druge povesti, spisal Franc Erjavec. 79 strani. Cena
Nas izboren pripovednik in poznavatelj narave nudi čitatelju lepoto naših krajev in zanimivosti iz življenja naših ljudi.

FAROVŠKA KUCHARICA, spisal J. Š. Baar. 207 strani. Cena
To je iz časih prevedeno delo, ki bo zanimala slehernega čitatelja. To je roman ženske, ki je skoro vse življenje žvela in gospodinjila v župnici.

FILOZOVSKA ZGODBA, spisal Alojzij Jirasek. 182 strani. Cena
Kdor ne pozna djaškega življenja, naj prečita ta roman. Ob čitanju se mu bo odprl povsem nov svet, poln neslučenih dogodkov.

RDEČA MEGLA, spisal Karl Figor. 192 strani. Cena
V širokem stilu zasnovan avanturističen roman znanega pisatelja, ki zava dejanje razplesti s tako čudovito fineso, da mora čitateelj nehoti z napetimi pričakovanjem čitati do konca.

STRAHOTE VOJNE, spisal Bertha pl. Suttner. 228 strani. Cena
To je ena najslavnejših knjig, ki imajo namen vzbuditi v človeku srce do vojne. Pošastni prizori so opisani točno in natančno. Vsaka mati bi morala čitati to knjigo, kajti to je izpoved žene in matere, ki je izgubila na bojišču svoje najdražje.

GUSAR V OBLAKIH, spisal Donald Keyhoe. 129 strani. Cena
To je letalski roman, poln dejanja in najbolj neverjetnih dogodivljajev. Čitateelj doživlja z eno s pisateljem oziroma glavnim junakom skoro neverjetne pustolovščine, ki se vrše v v zračnih višavah.

GOZDOVNIK, spisal Karl May. Dva zvezka. 208 in 136 strani. Cena
Spis Karla Maya so znani našim starejšim čitatelem. Marsikdo se spominja njegovih romanov "V padislovi senci", "Vineto", "Zat" itd. Dejanje "Gozdovnika" se vrši na nekoč divjem ameriškem Zapadu.

HADŽI MURAT, spisal L. N. Tolstoj. Roman. 79 strani. Cena
To znano delo slavnega ruskega pisatelja je prevedel v slovensko Vladimir Levstik. — Steherni rojak naj bi čital roman tega velikega ruskega misleca.

HEKTORJEV MEČ, spisal Rene La Bruyere. Roman. 79 strani. Cena
Skrajno zanimivo delo znanega pisatelja. Polno zapletljivosti in zanimivih dogodivščin. Čitateelj se čudi pisatelju, kako je svojo zgodbo strokovnjško zasnoval.

DALMATINSKE POVESTI, spisal Igo Kaš. 94 strani. Cena
To so povesti, vzete iz življenja naših Dalmatincev; kako se veselo in žalostno, kako ričljivo, ljubijo in smilijo. Resničen čar našega Juga veje iz njih.

DVE SLIKE, spisal Ksaver Meško. 103 strani. Cena
Dve črtici enega naših najboljših pisateljev vsebuje ta knjiga. "Njiva" in "Starka". Obe sta mojstersko izvršeni, kot jih more izvršiti edino naš nežno čuteči Meško.

HELENA, roman, spisala Marija Kmetova. 134 strani. Cena
V tem romanu prikazuje Kmetova pretresljivo življenje učiteljice na deželi — duševno osamljene žene v obliki, ki človeku seže globoko v dušo in mu ostane neizbrisno v spominu.

IZLET GOSPODA BRUČKA V XV. STOLETJE, spisal Čech Svatoopluk. 246 strani. Cena
V navedenemu delu spremljamo dobrodušnega Prazana gospoda Bručka v dobo strašnega in slavnega husitskega voditelja Jana Žižke. Ta zgodovinski roman je zanimiv od konca do kraja.

IZBRANI SPISE, dr. Hinka Delenca. 145 strani. Cena
V tej knjigi so črtice izključno iz kraškega življenja. Menda ni še nobene tako zanimive opisal kraške burje in Cerkljanskega jezera kakor Delenc.

LOV NA ŽENO, spisal J. O. Curwood. 194 strani. Cena
Skrajno napet roman iz modernega življenja. Človeka tako prevzame, da ga z velikim zanimanjem prečita do konca.

IZ MODERNEGA SVETA, spisal F. S. Finčgar. roman, trda vez, 280 strani. Cena
V tem romanu je posegel naš pisatelj Finčgar res v moderni svet. Klasično je opisal borbo med delom in kapitalom ter spletke in nakupe kapitalistov. Idealna ljubzen dveh mladih src zavzema v romanu eno prvih mest.

IZBRANI SPISE dr. Janeza Mencingerja, trda vez, 100 strani. Cena
Janez Mencinger se po previci imenuje začetnika našega modernega lepeotvoja. On je prvi krenil s poti, ki sta jo hodila Jurčič in Kersnik ter ubral moderno smer. V knjigi so tri zanimive črtice.

IGRAČKE, spisal Franc Milčinski. 151 strani. Cena
Šopek črtic in podlistkov našega najbolj duhovitega humorista.

IGRALEC, spisal F. M. Dostojevski. 265 strani. Cena
Cena
Slavni ruski pisatelj je v tej povesti klasično opisal igralško strast. Igralec izgublja in dobiva, poskuša na vse moguče načine, spletkari, doživlja in pozablja, toda strast do igranja ga nikdar ne mine.

JAGNJE, 110 strani. Cena broširana
V knjigi je poleg naslovne še povest "Starček z gore". Obe sta posebno zanimivi, kajti spisal ju je znan mladinski pisatelj Kristof Šmid.

JERNAČ ZMAGOVAČ, spisal H. Sienkiewicz. 123 strani. Cena
Knjiga vsebuje poleg naslovne povesti znamenitega poljskega pisatelja tudi povest "Med plazovi". Obe sta zanimivi in vredni, da jih človek čita.

JUTHI, spisal Andrej Strug. 85 strani. Cena broširana
Knjiga je posvečena onim, ki so šli skozi dol in pričakovanje... Posvečena je njihovu tiheemu junstvu.

JURČIČEVI ZBRANI SPISE, devet trdo vezanih knjig. Vsaka ima nad dvesto strani. Cena vsam devetim knjigam je
Jurčič ne potrebuje nikakega posebnega priporočila. Jurčičeve knjige so napravnice — čtivo za dolge zimске večere. Njegovi originalni, dotrplji Krjačevi, skrivnostna pojava desetega brata in cela vrsta drugih njegovih nepozabnih obrazov bodo večno živel.

JUAN MISERIA, spisal H. L. Coloma. 168 str. Cena
Ta pretresljiva povest je vzeta iz dobe španske revolucije. Sočutno zasledujemo usodo ponedolžnega obsojenega Juana Miserije. V osebni brezvestnega Lopezinka pa vidimo, kam privede človeka življenje brez višjih vzorov.

KAKO SEM SE JAZ LIKAL, spisal Jakob Alešev. TRI knjige po 150, 180 in 114 strani. Cena
Pisatelj nam v teh treh knjigah opisuje usodo in življenje kmečkega fanta, ki so ga stariši poslali v Šole, kjer se je vzdrževal s lastnimi sredstvi ter zdaj lažje, zdaj težje, lezel od Šole do Šole ter si slednje priboril v življenju mesto, po katerem je strmel. Knjige so pisane živahno. Ob čitanju se bo moral čitateelj večkrat od srca nasmejati.

KAKO SEM SE JAZ LIKAL, spisal Jakob Alešev. TRI knjige po 150, 180 in 114 strani. Cena
Pisatelj nam v teh treh knjigah opisuje usodo in življenje kmečkega fanta, ki so ga stariši poslali v Šole, kjer se je vzdrževal s lastnimi sredstvi ter zdaj lažje, zdaj težje, lezel od Šole do Šole ter si slednje priboril v življenju mesto, po katerem je strmel. Knjige so pisane živahno. Ob čitanju se bo moral čitateelj večkrat od srca nasmejati.

KMEČKI PUNT, spisal Avgust Senoa. 464 strani. Cena
Zgodovina našega kmeta je zgodovina neprestanih bojev. Bojev s Turki in graščaki. — "Zadnji kmečki punt" je mojstersko opisal slavni hrvaški pisatelj Senoa. Krasen roman bo sleherni z užitkom prečital.

KUHINJA PRI KRALJICJI GOSJI NOŽICI, spisal Anatole France. 279 strani. Cena
Anatole France je bil brezdvomno eden najodličnejših sodobnih francoskih pisateljev. Svoj izredni dar, zamisliti se v čustvovanje in misljenje ljudi minulih vekov, je posebno pokazal v tem romanu, ki ga odlikuje duhovit in fini humor.

KAZAKI, spisal L. N. Tolstoj. 308 strani. Cena
Edinole veliki Tolstoj je znal opisati življenje tega napoldivnega plemena, ki je živelih deloma še vedno živi svojevrsno življenje na ruskih stepah. Napeta povest, polna burnih dogodivljajev od začetka do konca.

KRIŽEV POT PETRA KUPLJENIKA, spisal Faustičin. 83. strani. Cena
Zgodovinska povest s Tolmiskoga, ki bo zanimala slehernega, ne pa samo ljudi, ki so iz onih krajev doma.

KAJ SI JE IZMISLIL DOKTOR OKS, spisal Jules Verne. 65 strani. Cena
Menda ni bilo pisatelja na svetu, ki bi imel tako živo domisljivo kot jo je imel Francoz Jules Verne. In kar je glavno, skoro vse njegove napovedi so se vresničile. Predolgimi desetletji je napovedal letalo, submarin, pollet v stratosfero itd.

LJUBLJANSKE SLIKE, spisal Jakob Alešev. 263 strani. Cena
Izborno je porodil ljubljanske tipe naš prvi humorist Alešev. Tako natančno in zanimivo je opisal vse od branjeve do hišnega gospodarja, da jih vidite kot žive pred seboj.

LOV NA ŽENO, spisal J. O. Curwood. 194 strani. Cena
Skrajno napet roman iz modernega življenja. Človeka tako prevzame, da ga z velikim zanimanjem prečita do konca.

LUCIFER, spisal Jean de la Hire. 292 strani. — Cena
Fantastičen roman v šestih delih. Bolj fantastičen nego ga naslov razodeva. Čitateelj se mora nehoti čuditi bujni pisateljevi domisljiji.

MATERINA ŽRTEV. 240 strani. Cena
Zanimiva povest iz dalmatinskega življenja.

MALI LORD, spisala Frances Hodgson Burnett. 193 strani. Cena
Globoko zasnovana povest o otroku, ki gane odličnega čudaka. Deček je plod ameriške vzgoje, ki ne pozna ralik med bogatini in reveži, pač pa zna razlikovati le med dobrim in slabim.

MULLONAR BREZ DENARJA, spisal C. Phillips Oppenheim. 92 strani. Cena
Do skrajnosti napet roman iz modernega življenja. Oppenheim je znani angleški romanopisec poznan po celem svetu.

MALI LORD, spisala Frances Hodgson Burnett. 193 strani. Cena
Globoko zasnovana povest o otroku, ki gane odličnega čudaka. Deček je plod ameriške vzgoje, ki ne pozna ralik med bogatini in reveži, pač pa zna razlikovati le med dobrim in slabim.

MULLONAR BREZ DENARJA, spisal C. Phillips Oppenheim. 92 strani. Cena
Do skrajnosti napet roman iz modernega življenja. Oppenheim je znani angleški romanopisec poznan po celem svetu.

ZABAVNA KNJIŽNICA. 122 strani. Cena
Zvezek vsebuje povesti Milčinskega. Premka in Luba. Posebno pretresljiv je spis Milčinskega "Mladih zanikerničev lastni življenje-pisi".

ZABAVNA KNJIŽNICA. 122 strani. Cena
Zvezek vsebuje povesti Milčinskega. Premka in Luba. Posebno pretresljiv je spis Milčinskega "Mladih zanikerničev lastni življenje-pisi".

MLINARJEV JANEZ. Cena
Dejanje te povesti se vrši ob koncu srednjega veka in sicer v času, ko so bili Teharjani povišani zaradi svojega junaštva v plemiški stan.

MORSKI RAZBOJNIK, spisal kapitan Fred. Marryat. 192 strani. Cena
Povesti morskih gusarjih in piratih so splošno vse zanimive, to delo pa presega po svoji zanimivosti najboljše povesti te vrste. Naročite izvod še danes, če se vam dopadejo povesti te vrste.

MALENKOSTI, spisal Ivan Albrecht. 120 strani. Cena
Stiri zanimive črtice našega priznanega pisatelja.

MOŽJE, spisal Emerson Hugh. 209 strani. Cena
Zanimivo delo, ki bo ugajalo vsakemu čitatelju. Prevod prav nič ne zaostaja za originalom.

NAŠA VAS, spisal Anton Novčan. 224 strani. — Cena
V zvezku je devet črtic poročni iz naše lepe Štajerske. Pisatelj Novčan je nedolgovolj mojster v opisovanju značajev.

NOVA EROTIKA, spisal Ivan ROZMAN. Trdo vezana. 115 strani. Cena
Knjiga vsebuje "misli, ki so se rodile v človeku v prvih letih svetovne vojne".

Z OGNJEM IN MEČEM, poljski spisal H. Sienkiewicz. 683 strani. Cena
Bogato ilustriran zgodovinski roman iz najbolj junaške dobe poljskega naroda. To je eno najboljših del najslavnejšega poljskega pisatelja. ČITAJTE TO KNJIGO.

ZLOČIN V ORČIVALU, spisal E. Gaborian. 246 strani. Cena
"Zločin v Orčivalu" je zelo zanimiv detekski roman, ki nam predločuje, kam lahko zabrede lahkomiselni človek, ki nima skrbni za vsakdanji kruh. — Seznanite se z francoskim detektivom Le Coque-om.

SVETLOBA IN SENCA, spisal dr. Fr. Betela. 176 strani. Trdo vezano. Cena
Nas znani pisatelj Betela je s tem svojim delom zopet posegel v naše preprosto življenje ter izobno orisal značaje, ki nastopajo v njem.

SLIKE, spisal Ksaver Meško. 189 strani. Cena
Osem povesti, ki zaslužijo, da jih sleherni prečita.

MACBETH, Shakespeare. Trdo vezano. 151 str. Cena
Cena: mehko vezano
OTHELO, Shakespeare. Mehko vezano
Cena:
SEN KRESNE NOČI, Shakespeare. Mehko vezano. Cena
Klasične igre najslavnejšega dramatika, kar jih pozna svetovna literatura. Dela je prevedel v krasno slovensko naš najboljši pesnik Oton Župančič.

NAŠA LETA, spisal Milan Pugalj. 125 strani. — Cena vez.
Knjiga vsebuje dvanaest povesti pisatelja Pugalja, ki je poznal dušo dolenskega kmeta kot le malokdo.

NANŠI LJUDJE, spisal Alois Remec. 94 strani. Cena
Zanimiva povest iz časov, ko so bili Francozi na Vipavskem.

PLAT ZVONA, spisal Leonid Andrejev. 131 str. Cena
Poleg naslovne povesti slavnega ruskega pisatelja vsebuje knjiga še dve, namreč "Misel v megli" in "Brezdno".

PRODANE DUŠE, spisal Joža Likovič. 160 str. Cena
Kdor hoče vedeti, kaj počno fašisti z našim ubogim ljudstvom na Krasu, naj prečita to pretresljivo zgodbo.

FRED NEVIHTO, spisal I. Turgenjev. 96 str. Cena
Mojstersko delo slavnega ruskega pisatelja.

POPOTNIKI, spisal Milan Pugalj. 95 strani. Cena
V tej knjigi je zbral znani slovenski pisatelj Pugalj deset črtic iz našega domačega življenja.

PTICE SELIVKE, Rabindranat Tagore. Trda vez. 84 strani. Cena
Prigovori, esaji in misli slavnega indijskega pisatelja.

PASTI IN ZANKE, spisal I. Š. Orel. 231 strani. Cena
Kriminalni roman iz polpretekle dobe. Neki slovenski kritik je nekoč pisal, da slovenski pisatelji nimajo daru za pisanje kriminalnih romanov. No, pisatelj Orel mu je dokazal, da ga imajo.

PATER KAJETAN, spisal Verdictus. 187 strani. Cena
Roman, napisan po ustnih izročilih in tiskanih virih. Zgodba človeka, ki ni bil rojen za samostan ter se je slednjič po hudih bojih vrzel zopet v življenje.

PINGVINSKI OTOK, spisal Anatole France. 282 strani. Cena
To je satira na francoske pretekle in sedanje razmere. V tej knjigi je slavni francoski pisatelj najbolj drzen in brezobziren v svoji zabavljalci.

PRAVICA KLADIVA, spisal Vladimir Levstik. 144 strani. Cena
Povest iz vojne dobe, ko so je v srch vseh naših razsodnih ljudi porajala misel na edinstveno Jugoslavijo. Levstik je to klasično opisal. Z osvobodjenjem domovine doseže tudi povest svoj višek.

PRIHAJAC, spisal Fr. Detela. 157 strani. Cena
Kakor vse Detelove povesti, je tudi ta vzeta iz našega pristnega domačega življenja.

PESMI V PROZI, spisal Chas. Baudelaire. 112 strani. Cena
Verna slika pesterja velikomestnega življenja in spominov nanj.

TATIČ, spisal France Bevč. Trda vez. 86 str. Cena
Nas izboren primorski pisatelj nam daje v tej knjigi dve povesti, ki jih je posvetil svoji materi.

TUNEL, spisal Bernhard Kellermann. 295 str. Cena
Globoko pod zemljo vrtajo orjaški stroji tunel med Evropo in Ameriko. Cele armade delavcev se zatirajo vedno globlje v osrčje zemlje. Sredi dela zaloti graditelje strobovita katastrofa, katere žrtev je na tisoče in tisoče delavcev. Toda železna volja inženirja Allana ne odneha, dokler ne steče med Evropo in Ameriko globoko pod oceanom prvi vlak.

TRI LEGENDE O RAZPELU, spisal Julius Zeyer. Trda vez. 83 strani
Prevod treh zanimivih povesti znanega češkega pisatelja.

UGRABLJENI MILIJONI, spisal Seliger Brat. 291 strani. Cena
Knjižnica "Jutra" nam je s tem delom predstavila skrajno napet roman ameriškega Jugoslovana. Kdor bo prečital to dilo, bo nehoti zakliknil: "Da, Ivan Bolič je bil pa res duhovitiši nego vsi detektivni sveta!"

V KREMLJI INKVIZICIJE, spisal Michel Zevaco. 461 strani. Cena
To je mojstersko delo v svetovni literaturi z nešteti zapletljivi in nasiceno vsebino, da bo navzelo vsakega čitatelja, ki ga vze v roko.

V ROBSTVU, spisal Ivan Matičič. 255 strani. Trda vez. Cena
Ivan Matičič je eden tistih redkih naših ljudi, ki ne pozna samo vojne in njenih grozot ter posledic, ampak zna tudi vse pretresljivo opisati.

V GORSKEM ZAKOTJU, spisal Anton Koder. 130 strani. Cena
Zanimiva povest iz prejšnjega stoletja, povzeta iz našega kmečkega življenja.

V OKLOPNJAKU OKOLI SVETA, spisal Robert Kraft. DVA DELA. 482 strani. Cena
Vesokoz napet roman, ki ga čitateelj ne more odložiti, dokler ga ne prečita do konca. — Poln najneverjetnejših dogodivščin in zapletljiv.

VELIKI INKVIZITOR, spisal Michel Zevaco. 124 strani. Trda vez. Cena
Kdor hoče poznati strobovita španske inkvizicije, naj prečita to delo, ki je bilo spisano po resničnih podatkih in mora navdati čitatelja z grozo.

ZADNJA PRAVDA, spisal J. S. Baar. Trda vez. 184 strani. Cena
Ljudska povest, ki obravnava spor med bratom. Je velike, pretresljive snovi in ostre doslednosti. Čitatelja veže od prve do zadnje strani.

VOJNIMIR, spisal Josip Ogrinec. 78 str. Cena
Zanimiva povest iz časov prekrševanja korških Slovencev.

VEČERNA PISMA, spisala Marija Kmetova. Trda vez. 51 strani. Cena
Knjiga vsebuje petnajst pism, ki jih preveva iskreno občutje. Pisma govore o sanjah ženskega srca, o ljubezni, o sorodnih dušah.

VERA, spisala Olga Waldova. 154 strani. Cena
Roman je poln lepih prizorov, opisuje skrbno življenje nekdanjih najvišjih krogov nemške in ruske aristokracije in kaže, da so bili med njimi poleg manj vrednih tudi srčno-plemeniti ljudje.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

I. HESE:

PIKOV AS

Bilo je mrzlega decembrskega jutra na letališču v Guatemali. Enajstoričnik potnikov nas je čakalo v leseni carinarnici na tehtanje prtljage, ki jo je vsak do skrajnosti omejil, kajti božična pošta za Mehiko je bila posebno težka.

Zaspani in molče smo postavali okrog. Nikomur se ni ljubilo govoriti. Tedi mi pomoli dolga, ozka roka s pritaženim glasom časnika. Ne vem, kaj me je bolj presenetilo, dejstvo ob sebi ali okolnost, da je bil tu sploh kak Anglež. V zahvalo sem nagnila glavo in razgrnila list, dočim se je oni okrenil proti oknu. Čudno, da me ni bil že prej zadel v oči, kajti bil je velik, plavalas, rjav, ožgan od sonca, prikazen, ki je morala vzbuditi pozornost. Desno lice mu je rezala globoka brazgotina. Obлека je bila kar najpreprosteje elegantna, njegovi kovčeki so bili prepleteni s hotelskimi listki. Napravljaj je vtis popolnega svetovnjaka, kozmopolita. Ravno dušnega obraza je stal pri oknu in kadil kratko pipo. Ta ki so sicer samo junaki v filmih in magazinih — čuden svetnik. Preudarjala sem, kaj neki mi na njem ugaja. Pregladko, prepravilno je bilo vse na njem, da bi bilo pristno! Bilo mi je neprijetno, da bi mu bila česa dolžna zaradi časnika, in s kratko zahvalo sem mu ga hotela vrniti. Toda ni se dal odgnati, predstavil se je celo: "Lord Rhoden." Kakor našla še lord po vrhu! Če bi se bil pisal vsaj enostavno Smith ali Brown. Preneresničen je bil. Ostala sem zelo malobesedna in želela odhoda. On je pa lagodno in — priznati moram — zajemljivo kramljal o svojem potovanju po Guatemali, kjer je živel pri Indijancih, da bi proučil način njihovega življenja in običaje. Pri tem je bil njegov pogled kakor v daljo zamaknjen in značilno je bilo, kako je znal vzbuditi trajen vtis na ta način, da ni vsega povedal. Obnašal se je vseskozi skromno, preprosto. Pa vendar — vzlie temu, da sem čutila, kakšno krivico mu delam, mi je bilo v njegovi bližini neprijetno. Zdelo se mi je sme-

šno, da mu ne zaupam, ker je bil njegov videz prepopoln, pa vse ni nič pomagalo. "Igralec" je bila še najmilejša označba, s katero sem sama zase obračunala z njim. V teku dneva sem se dvakrat izpremenila svojo mnenje o njem.

Letali smo čez pogorja med Guatemalo in Mehiko. Daleč na vzhodu je blestel moder-trak Pacifiškega oceana. Zrak je bil v soncu prečiščen in uživala sem polet iz vse duše, ne da bi me motila kaka misel na lorda Rhodena in moje dvome o njem. Dobro uro po odhodu je naš zrakoplov že krožil nizko ob letališču ob mehiški meji. Letališče je morebiti preveč ljudno rečeno, kajti v resnici je bilo to le zelo skromen četverkotni steptane zemlje sredi pragozda. Pristajanje vzbujalo vedno neko posebno čuvstvo in ko iznenada utihnejo motorji, deluje to kakor močan udarec.

Toda topot je nekaj nenavadnega še ojačilo tišino. V zraku je viselo nekaj kakor nesreča. Nekaj se je bilo moralo pripetiti. Nihče ni prihitel k sprejemu. Na carinski lopi na drugem koncu letališča je žalostno mahedrila rdeče-belo-zelena mehiška zastava. Nikjer nobene sledi življenja.

Rhoden in jaz sva se z obema pilotoma hitro bližala lopi. Bilo je dušično vroče in zdelo se zavzelo letališče iznenada nezasičeno prostranstvo. Nobeden ni izpregovoril. Lopa je bila prazna. Tedi je nekdo odprl vrata v malo stanovanjsko hišo, kjer je šestorica carinskih uradnikov stanovala. Sedaj smo videli, kaj se je zgodilo. Indijanci so zastupili vodni tank. Eden izmed mož je bil mrtev, dva sta se vročično premetavala po tleh, četrti je med strašnimi krči in trzljaji iztisnil iz ust kratko pojasnilo. Piloti sta v kotu razburjeno nekaj šepetala med seboj. Tega nisem umela. Saj smo imeli na krovu zdravnika s seboj. Potemtakem je bilo vendar vse dobro.

V tem so se se zbrali v hiši tudi vsi ostali potniki. Eden izmed pilotov se je obrnil k nam in s tiho, zaskrbljenim glasom izjavil, da mora eden

izmed nas ostati tu. Letalo je do dopustne mere obteženo, celo čez, je pripomnil in se čitajoče ozrl na mlada novoporočenca, ki sta bila očividno na ženitovanjskem potovanju in sta ga bila pregovorila, da je sprejel še en kovček njune prtljage. Tu so ležali trije bolniki v smrtni nevarnosti, katerim zdravnik sam ni mogel pomagati. Če izkremo vso prtljago — pošta je seve nedotakljiva — bi bilo za silo prostora za dva bolnika: preostane še tretji bolnik, ki ga bo mogoče vzeti s seboj samo na ta način, da eden izmed potnikov ostane tukaj.

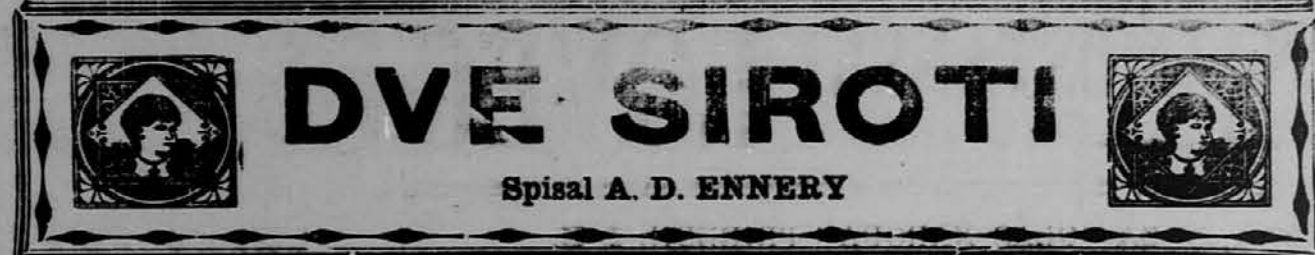
Ob teh pilotovih pojasnilih se je na vseh obrazih pokazal izraz, ki je glasno govoril, kako v duhu vsi z vso gotovostjo slutijo, da ob robu pragozda preži indijanska zaseda. Tedi je dostavil pilot, da dospe možno letalo iz Vera Cruza najdlje v desetih urah, in zato je hitel zatrjevati, da se Indijancev nikakor ni bati. Toda njegov glas je zvenel malo prepričevalno; in pogled mu je neprestano nemirno begal proti pragozdu. Pričakovati je bilo poziva, naj se kdo prostovoljno javi. Samo lord Rhoden je ohranil japonsko ravnodušnost in se očividno zanimal samo za to, da bi si prižgal pipo, česar vsekakor nisem mogla razumeti. Kajti pipa je že gorela. V tem je pilot potegnil iz žepa zveženj igralnih kart. "Zrebal bomo," je rekel kratko, "potem se ne more nihče pritoževati. Kdor dobi najvišjo karto, izgubi. Dame ne prilagajajo vpoštev."

Zmešal je karte, jih spretno uredil v pahljačo in položil na leseno mizo. V turobni tišini je bilo slišati, kako so roke segale po kartah. Opazovala sem možke. Škiljavi Braziljanec z u-mazanimi nohtovi, ki je kar naprej nekaj žvečil in pljuval, je v strahu šklepetal z zobmi. ko je vzel karto. Dva kurna Me-hikanca sta hlastno potegnili karte, se od sreče skoraj zjo-kala in se objela. Po vsej priliki sta potegnili dvojko in trojko. Debeli mali zdravnik se ni mogel odločiti in je kakor uročen strmel na mizo, dokler

ni bil storil, je kratko vprašal. Od sramu bi se bila najraje udrla v zemljo. Mož je bil junak. Zvečer taistega dne sem v drugo pristala na malem letališču. Letalo je bilo zasedeno z mehiškimi vojaki, mene so vzeli s seboj samo zato, ker sem trdila, da sem Rhodenova sorodnica in družinski vezi tamkaj spoštujejo.

Zopet se ni nihče prikazal k sprejemu. Tako smo šli v sklenjeni vrsti proti kipi. Lord Rhoden je bil mrtev. Zadel sta ga dve krogli. Glavo so mu zahrbtni napadaleci odrezali in jo odnesli. Najbrže tudi par svojih mrtvih, kajti na tleh so bile grozotne luže krvi. Drugo jutro smo Rhodena pokopali. Poročnik je v par preprostih stavkih proslavil hrabro nesebičnost moža, ki je prostovoljno prepustil svoje mesto drugemu, dasi je vedel, da ga čaka tu gotova smrt. Nato so oddali vojaki časten strel preko groba proti pragozdu.

Neznansko potrta sem se vrnila z drugimi na krov. Tedi mi je izročil častnik majhen zavojček, v katerem je bila vsebina Rhodenovih žepov. — Mehanično sem odprla zavojček. Morda najdem v njem kak naslov, morda morem možu, ki sem mu storila v kratkem času, kar sem ga poznala, v mislih tako veliko krivico, po smrti storiti kako ljubav. Toda nič, samo žepni nož, pipa, dva roba in beležnica s praznimi listi. Pač — v beležnici je ležala karta. Bila je pikov as!

261

— Da bi mogel opraviiti svoje zločinsko delo, je naju izdajalski Indijanec gotovo zavlekel daleč s poti, ki bi naju privedla iz pragozda. Namestu da bi bil naju vodil proti kraju, kjer bi se sestala z ameriškimi in francoskimi četami, je naju najbrž tako zapeljal, da naletiva morda prav kmalu na angleške čete. In to bo menda še najboljše, kar naju utegne doleteti.

— Da, — je zašepetala Marjana v odgovor. — Razumeš tudi, da naju lahko napadejo... — Divjaki! — Da! Indijanec je naju najbrž zapeljal v bližino kraja, kjer tabori tolpa njegovega plemena v pričakovanju, kdaj se vrne...

— Tudi meni se zdi tako, je pritrdila Marjana. — Indijanci ga začno iskati... stikali bodo po pragozdu, kjer najdejo njegovo truplo...

— Torej morava čim prej skriti njegovo truplo, jo je prebil poročnik.

— To bi nama nič ne pomagalo... Indijanci naju izsledijo kot lovski psi divjačino.

— Torej misliš, da sva izgubljena?

— Če že morava umreti, prijatelj, umreva skupaj; najina skupna usoda je zapisana tam gori... Ne preostaja nama nič drugega, nego priporočiti se Previdnosti... Sicer pa, naj se zgodi karkoli, tu se ne smeva več muditi.

— Prav praviš, — je pritrdil poročnik.

— Potem pa le hitro naprej! — mi je pri-govarjala Marjana.

In krenila sta na pot, bodreč drug drugega, čeprav se sone nista mogla pomiriti.

To je bila strašna hoja po mračnem pragozdu, kjer so bile ovire na vsakem koraku hu-še in kjer bi ju mogla vsak hip doleteti grozna smrt.

Strupena kača, nevidna v bujni travi, divji zver, prežeča ponoči na plen, tolpa levodolovnih divjakov na poti skozi pragozd, to so bile tri ne-varnosti, ki so ju lahko presenečile vsak hip.

Če bi ju presenetilo tako srečanje, kaj bi bila nesrečnejša storiti? Kako niti preteči smrti? In končno, kaj ju je čakalo, tudi če bi srečno prišla iz gozda?

Neskenčena, skrivnostna stepla, segajoča tja do daljnega obzorja, kjer se je izgubljala v na-ročju gora. Iste nevarnosti, ki bi jima ušla, če bi srečno prišla iz pragozda, so ju čakale v div-ji stepi.

Vendar pa nista tarnala.

Marjana, trdno odločena, da ne boveč živela, če doleti nesreča njenega moža, se ni prav nič razburjena pri misli na strašno bodočnost, raz-grinjavajočo se pred njunimi očmi.

Poročnik je bil pa pripravljen braniti svoje in življenje svoje žene do zadnje kaplje krvi.

Prva je spregovorila Marjana. Govorila je tiho, kakor bi se bala, da preži za vsakim dre-vesom sovražnik.

— Prijatelj, — je dejala. — ne preostaja na-ma nič drugega nego zaupati se božjim rokam. In če je nama namenjena smrt, umreva skupaj.

— Umreti!... O smrti govoriš v trenutku, ko imava pred seboj srečo polno življenja...

Umreti!... Ko te pa z vsakim dnem bolj ljubim. Nasprotno, le pogum, vse ovire bova premaga-la, srečno se vrneva v Francijo in tam bom s tvojo pomočjo popravila storjeni greh; da... tam najdem zopet svoje... najine dete, ki bo i-melo v tebi ljubezni in skrbni polno mater...

— Mater, da...

Potem je pa pripomnila tiho:

— Mater... skesano mater.

Kmalu sta se morala ustaviti, ker sta bila že trudna. Marjana je sedla na kamen in se naslonila na debelo drevo, poročnik je pa sto-pil v grmovje, da bi pregledal okolico.

Marjana je sedela molče, prisluškujoč nape-to korakom svojega moža.

Zdaj, ko je bila sama, se je lahko vsaj za hip prepustila obupu, ki ga je morala tajiti pred svojim možem.

Nikoli ni odobraval tega potovanja, ki je prineslo obema toliko trpljenja in nevarnosti; toda uklonila se je želji in prigovarjanju svo-jega moža. Zdaj, ko se je bližalo vse nesrečne-mu koncu, Marjana ni hotela pokazati niti sen-ce nezadovoljstva, kaj šele da bi možu kaj oči-tala.

Zdaj, ko je bila za hip sama, je globoko vzdihnila. Ozrla se je v nebo, kakor bi klicala boga za pričo svojih muk, ki jih je skrivala na dnu svoje duše.

Potem se je pa naenkrat pomirila in pomi-slila je, da ni mogoče, da bi ju usoda tako kru-to preganjala, da ji samo prebujna domišljija

kaže njun položaj v mnogo temnejših barvah, nego je v resnici.

Skušala je prepričati se, da pojde vse glad-ko. Tolažila se je s tem, da z možem nista prva na tej poti.

Upala je, da bosta srečala druge popotnike, da se bo poročnik že znal pomeniti z njimi in da prideta tako srečno do Virginije. Hodili so že dolgo in cilj gotovo ni bil več daleč.

Če je bilo tako, sta lahko pričakovala, da sre-čata v preriji ljudi, pa najsi bodo samo lovci divjih konj.

Poleg tega je nekoliko pomirila mlado ženo tudi misel, da je najbrž samo Papay vedel, da imata s seboj mnogo denarja. Če bi torej slu-čajno naletela na Indijance, prijatelje Ameri-čanov, bi se pač ne zmenili za samotna popot-nika, ker bi ju smatrali za siromašna človeka.

Torej ni bilo treba obupavati in bati se, da bi ne dosegla svojega cilja. In Marjana se je o-prijela tega medlega zarka upanja. Uboga žena bi se bila rada vsaj malo pomirila. Toda pre-mir se je takoj vrnil, z njim pa strah in mračni prividi.

Kar je Marjana zadrževala. Hotela je zakri-čati, poklicati svojega moža na pomoč, pa ji je glas zamrl v grlu.

Železna roka ji je stisnila grlo, druga roka ji je pa zatisnila usta, da bi ne mogla kričati.

Nič hudega. Luteča Marjana je bila napade-na od zadaj. Nevidna roka jo je zgrabila tako, da se niti gauditi ni mogla.

Prvi hip je mislila, da jo je napadla velika kača in — e ji oči odločno vrstu.

Kmalu se je pa vsa orostrčena prepričala, da ni tako. Njene prestrašene oči so zagledale žareče, zlobne oči, uprte na njo z zlobnim ognjem divje strasti.

To je bil seveda iz temnega obraza, polub-ranega z rdečo in žolto barvo, divji nasmehek, odkrival dve vrsti zob, ki so se zdeli nesrečni žrtvi kot zobe zlobočne zveri.

Bil je Indijanec iz plemena Siouxov, pred-straža čete rdečih borecv, namenjenih k angle-skim četam.

Gredoč po sledovih, ki jih je bil odkril v pra-gozdu, je prišel do kraja, kjer je Marjana baš počivala, dočim je poročnik pregledoval oko-lico.

Videč pred seboj Marjano se je začel Indija-nec previdno plaziti proti grmovju za njegovim hrbtom in čakal je, da bi jo mogel v ugodnem trenutku napasti tako hitro, da bi niti zakričati ne mogla.

Načrt se mu je v polni meri posrečil. Vse to je trajalo le nekaj minut.

Marjana je takoj začutila, kako jo je nezna-na roka potegnila nazaj in na vso moč pritislila k tlom.

Napadalec se je pripravljaval odvleči svojo žrtev. Ker pa ni mogel sam storiti tega tako, da bi prepričal vsako klicanje na pomoč, je skle-nil poklicati na pomoč tovariše.

In zažvižgal je štirikrat na poseben način. Kmalu so se prikazale iz grmovja temne sence. Plazile so se tiho od drevesa do drevesa, hoteč obkoliti kraj, ki sta si ga bila izbrala poročnik in Marjana za počitek.

Kar se je začel iz grmovja pridružen klic; to je pač jasno pričalo, da je tudi poročnik padel v roke Indijancem.

Dva sta ga bila napadla in zvezala, preden se je prav zavedel, kaj se je zgodilo.

(Dalje prihodnjik.)

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLENDAR

ZA LETO 1935

160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, POUKA
IN NASVETOV JE VREDNO ZA VSAKEGA

50 CENTOV

Naročite ga danes.

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo le-pih romanov slovenskih in tu-jih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmjerne.

Knjigarna
"Glas Naroda"

SAMOSTANSKI LOVEC

(ROMAN IZ 14. STOLETJA)

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

10

— Kateri, fant!
— Da na postni dan ne postavite na mizo tudi jelenovega stegna.

Presenečen tleskne frater z rokami.
— Hajmo! Od Boga zapuščeni človek!
— Zakaj! Jeleni jedo travo in zeljiska. Torej mora biti njihovo mesto zelenjava, kot zelje in repa. In to je vendar postna jed!

Kuharjev obraz se čudno zategne; nato pa smeje udari z roko po mizi.

— Škoda škoda, Hajmo, da nisi postal klerik! V tebi tiči cerkvena luč! In ta luč ne sme zastoj svetiti! Pri prihodu kapitu bom stavil predlog, da razglase vso divjačino za postno jed! — Molče razmišlja in zmaje z glavo. — Ne! Rajši tega ne bom storil. Slednjič bi mogoče stvar obrnili in bi rekli: kakor jelenova pečenka ni zelenjava, tako tudi bobrov rep ni riba, četudi ima luske. In bobrov rep jem z naj večjim veseljem! Daj mi en kos! — In iz "kosa" nastane s pokušanjem pol pečenke. — Kaj ne, to leze kot surovo maslo?

— Da, frater, izvrstna pečenka! Gotovo ste ga od daleč dobili.

— Iz Donava. Tam živi po več sto bobrov v vodenih vaseh. Od Straubinga pa daleč doli do Welsa ima pasavski škof lovsko pravico. Z zadnjim solnim vozom nam jih je poslal cel tucat, prav debele živali.

— Iz Pasave? Ali je to od tam, od koder je prišel novi pater ribič?

— Zakaj vprašaš to?
Hajmo zardi.

Fratrove oči se zasvetijo.

— Tega raj našemu samostanu ohrani ljubi Bog! Še nikdo ni o jezeru in ribah toliko razumel kot on! Ali si videl zmagaj sulca na razuju? Z roko ga je vjel. Zato pa tudi ne trpim, da bi bil kdo kaj proti njemu. Z njim trdno držim. In naj v samostanu govore, kar hočejo.

— Kaj pa govore o njem? — vpraša Hajmo ter se na vse načine trudi, da bi zatajil svojo napetost.

— E, same neumnosti! Predno je odšel v sotesko pri jezeru, so ga pogosto ponoči slišali kričati v njegovi celici, da je vsakemu, ki ga je slišal, šlo skozi mozeg in kosti. In če so prišli k njemu v sobo, so ga našli na tleh s kuštravimi lasmi in krvavimi nohti. In sedaj pravijo, da ga ima hudič v eblasti, ker leže na njegovi vesti strašni grehi. In pravijo, da ponoči prihaja hudič ter se z njim bori za njegovo dušo.

Hajmo sedi s prebledelim obrazom in jeclja:

— Ali je to mogoče?

— Verjemi mi, Hajmo, da hite duše k hudiču v taki množini, da more mirno čakati, da pridejo do njega. Njemu se ni treba boriti za to, kar je njegovega. In pri moji duši, ki je božja last, ne pomaga nobena borba.

— Tako! — Hajmov glas je nenavadno razdražen; kajti zopet vidi patra ribiča stati pred Gitli, s hrepence iztegnjeni mi rokami in gorečimi očmi.

— Gotovo mislite, da ima pater tako pobožno dušo, ki ne mara nikamor drugam, kot gori v nebesa?

— Kaj vem? Noben človek nima luknje pred svojim srcem, da bi mogel pogledati vanj, kako tam izgleda. Na vsaki ponvi je pokrov. Sedaj pa ugani, kaj se v njej kuha. Z nosom tudi ni mogoče vsega zavohati. In kdor se vedno plazi po kolenih, še ni svetnik. V nebesa more tudi kdo priti, ki ima trde noge. In potem, kaj mi mar? Je najboljši ribič. In to mi je dovolj. Seveda, nekaj posebnega je moralo biti, kar ga je pognalo v samostan. Če pomislim nazaj dvajset let —

— Ali ste ga poznali? — naglo vpade Hajmo.

— Poznal! Ne! Ampak enkrat sem ga videl. In ga tudi nikdar nisem več pozabil. Bil je v Regensburgu. Kralj Ludvik — sedaj je že davno cesar in Bog ga naj ohrani, ker je dober gospod — je imel priti v goste k škofu Adalbertu. In poslali so po mene v samostan, da pripravim jedila. Da, fant, vedno sem bil kaj vreden! Kuhar, kakor jaz! — Pa pustimo to, kajti biti ponosen, je greh. Prišel sem tedaj, in rečem ti, čudeže sem delal, čudeže! Kakšna žival je divji petelin, vendar veš?

— Noben lepši lov, frater!

— Lov? Zaradi mene! Toda jesti? Kaj pa naj naredim?

— Brat kuhar, — mi pravi gospod Adalbert, — naznanim ti in povem, da je najljubša jed gospoda Ludvika divji petelin! — Tudi dober okus, si mislim. K temu je treba dober bavarski želedec! In zobe! Pa saj jih je imel! To so občutili njegovi sovražniki, s katerimi se je grizel. Torej, divji petelin! Toda kako? Povem ti, Hajmo, celo noč nisem zatisnil očesa. In ljubi Bog me je razsvetlil. Takrat sem iznašel kvašo — kvašo! In divji petelin je prišel na mizo. In kako! Surovo maslo, Hajmo, surovo maslo!

— Toda pater ribič? — sili Hajmo.

— Da, saj res! Bil je čudovito lep majnikov dan, ko je prišel gospod Ludvik na škofov grad. Vse se je tresljalo v solnce. Nebo modro s srebrnimi jagnjeti. Ko pridejo — rečem ti, Hajmo, to je bil sijaj in blešč iz samega blestečega zlata in železa! S kuhinjskega okna sem vse gledal. In vriskanje in veselje! Gospod Ludvik je jahal snežno belega konja.

— S krono na glavi in žezlom v roki?

— Budalo! — se smeje frater. — Potem pa našega cesarja slabo poznaš! Ne! V priprosti lovski obleki, ni bila revnejša, pa tudi ne boljša, kot halja, ki jo nosiš na svojem telesu. Njegovo spremstvo pa! Ti, to je izgledalo, kot bi bile oživele zakladnice prtljkavcev pod goro. In med knezi in vitezi je bil eden —

— Pater ribič?

— Uganil si! Seveda, tedaj mu še ni bilo ime pater Desertus, temveč Ditwald, grof Falkenberg.

(Dalej prihodnjič.)

V PRIJATELJSKEM POGOVORU

Levi na sliki je kongresnik Joseph W. Byrns, ki je bil izbranz speakerja v poslanski zbornici, desni pa predpedsednik Združenih držav, Garner.

SLEPAR STAVISKI JE IMEL DVE ŽENI

Francoski ministrski svet, ki se je sestel te dni v Parizu, je obravnaval poleg tekočih zadev tudi vprašanje izginotja dosedanjega oskrbnika otrok Staviskega Poulnerja, ki je bil zaradi ponarejanja državnih papirjev obsojen na osem let prisilnega dela. Poulner je bil že za zapahi, toda na intervencijo so ga "začasno" izpustili na svobodo. Dovoljeno mu je bilo celo kretanje po Parizu.

To dovoljenje, ki ga je moral Poulner obnoviti vsake tri mesece, je podpisal, kakor kažejo uradne listine, državni tožilec Prouharam, in sicer na posredovanje svojčasnega justičnega ministra Renéja Renaudila, ki je takisto zapleten v afero Staviskega. Prouharam, zlat državni svetnik, je bil zaradi tega od ministrskega sveta odstavljen. Da pa ne bo stvar izgledala tako hudo, so ga pozvali, naj vložijo prošnjo za upokojitve, kar je storil. Ministrski svet je prošnjo sprejel.

Prouharama obtežujeta dve pismi, s katerima je podpiral Poulnerjevo prošnjo za odložitve kazni. Obe pismi je poslal Prouharam ravnatelju pisarne v justičnem ministrstvu Montonu, pobudo za to pa je dobil od ministra Renaudila, ki ni bil samo minister, ampak tudi odvetniški zastopnik obsojenega Poulnerja. V zvezi s tem je francoski notranji minister odredil, da se vsa dovoljenja za odgoditve kazni ukinejo s 15 januarjem.

"Echo de Paris" poroča, da je velesleparja vdova Arlette Staviska, te dni predložila preiskovalni komisiji francoskega parlamenta obširno gradivo, ki v marsičem pojasnjuje življenje njenega moža. Staviskij je imel poleg nje še eno žensko, ki jo je izdajal za svojo ženo. Ta ženska je bila podrobno poučena o sleparjevih poslih. Z

njo je potoval po svetu, bil na Madžarskem in tudi na konferenci v Stresi, medtem ko je čakala ena z otroci v Parizu. Policija pa je kljub temu, da pozna to reč, prišla njo namestu sleparjeve priljubljenice, ki jo je Staviski povsod predstavljala za svojo ženo. Seveda je manever sleparjeve vdove poročil; dosegla bi rada osvoboditev iz ječe in oprala sebe pred javnostjo, grehe pa naprtila drugi, čeprav je delila življenje Staviskega tudi v afezah, ki so prignale sleparja na rob propada.

UGRABILA SVOJEGA BIVŠEGA ZAROČENCA

Mladi atenski inženir Konstantin P. je pravkar stopil iz stanovanja svoje zaročenke na cesto, ko sta ga hipoma napadli dve zakrinkani ženski. Zaman se je upiral, zveklji sta ga v avtomobil, ki je čakal z ropotajočim motorjem. V divji brzini je šla voznica potem skozi mesto proti periferiji. Konstantin se ni upal napraviti med tem nobenega giba, kajti pri njem je sedela ena izmed obeh žensk in mu držala samekres pod nos, med tem ko je druga šofirala.

V samotni okolici sta ugrabiteljici sneli krinko in mladenič je sedaj videl, da ga slutnja ni varala. Pred njim sta bili njegova nedavna zaročenka in njena mati. Dekle je lepo, toda Konstantin se je zagledal v drugo, isto tako lepo in se z njo zaročil, ker ima to vrednost, da je bogatejša. Prevarana mnenka in njena ma-

ti sta se grizli nad njegovo nezvestobo in sta končno sklenili, da ga ugrabita na ta način. A nista ga grabili za to, da bi ga držali pri sebi, temveč za to, da mu jih na samotnem kraju naložita, kolikor jih je bil vreden. Na zadnje sta zllili nanj vedro katrana, ki je bilo v avtu in sta ga ostavili vsega onemoglega v cestnem jarku. Sočutni avtomobilisti so ga pobrali in odpeljali domov. Sedaj je vložil tožbo proti obema ženskama, ki sta se mu tako osvetili.

SLON DOČAKA 2000 LET IN OLJKA TUDI

Najnovejša raziskovanja so prinesla precej novih podatkov glede dolgotrajnosti življenja rastlin in živali. Drobne rastline, predvsem gohe in povodne rastline, živijo samo nekoliko dni. Trava in žita živijo po več mesecev. Peša, oziroma repa, živi dve leti, njene posamezne vrste trajajo celo 4 do 5 let. Drevesa z belim vlažnim lesom: topol, jelša in druga so najmanj trajna, ker dočakajo samo 50- do 60 letno starost. Uradne listine jamčijo za 1200 letni obstoj hrasta v parku grofa Cowerja na Južnem Angleškem. V Vera Cruzu v Mehiki imajo cipreso, pod katero je počival Fernando Cortez. Indijanci pravijo, da je drevo nad 5000 let staro. V Atenah imajo oljko, ki je znana pod imenom "Sokratovega drevesa" in jo je baje zasadil Platon pred 2000 leti.

Pri živalstvu — ako izvzamemo mikroorganizme, ki ne umirajo, temveč se cepijo — živijo najmanj žuželke. Raki ži-

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.
PISITE NAM ZA CENE VOZNIŠ LIŠTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POČIVANJE

26. januarja:

Lafayette v Havre

30. januarja:

Manhattan v Havre

2. februarja:

Champlain v Havre

Rex v Genoa

5. februarja:

Olympic v Cherbourg

1. februarja:

Bremen v Bremen

11. februarja:

Conte di Savoia v Genoa

14. februarja:

Washington v Havre

15. februarja:

Berengaria v Cherbourg

21. februarja:

Saturnia v Trst

22. februarja:

Europa v Bremen

23. februarja:

Champlain v Havre

27. februarja:

Manhattan v Havre

Rex v Genoa

1. marca:

Majestic v Cherbourg

2. marca:

Le de France v Havre

6. marca:

Albert DuPin v Hamburg

President Harding v Havre

8. marca:

Berengaria v Cherbourg

Bremen v Bremen

9. marca:

Westland v Havre

13. marca:

Deutschland v Hamburg

Washington v Havre

15. marca:

Olympic v Cherbourg

16. marca:

Champlain v Havre

Conte di Savoia v Genoa

20. marca:

Hamburg v Hamburg

Viednam v Boulogne

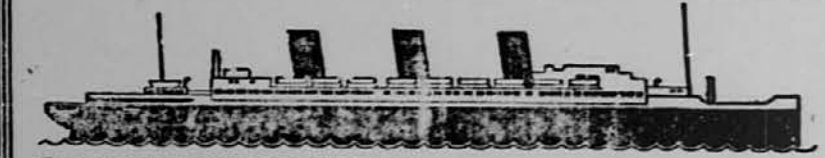
27. marca:

Paris v Havre

28. marca:

Manhattan v Hamburg

Rex v Genoa

CE STE NAMENJENI V JUGOSLAVIJO

POTUJTE POPOLNOMA UDOBNO PREKO HAVRE NA OGROMNIH FRENCH LINE EKSPRESNIH PARNIKIH:

"ILE de FRANCE" "PARIS"

9. Feb. — 2. Marca 9. Marca — 30. Marca

HITRA VOŽNJA — IZBIRNA POSTREŽBA — KRAJNE KABINE

V TRETIJEM KAZEMU ZA DVE IN ŠTIRI OSIBE

Svečeno slavnja francoska kuhinja. — Brezplačno vino z obedi.

VAŠA PRILJAGA POTEME Z VAMI DO CILJA

Za naslovna navodila in karte pišite na —

SLOVENIC PUBLISHING CO. LEO ZAKRAJSEK

TRAVEL BUREAU GENERAL TRAVEL SERVICE, Inc.

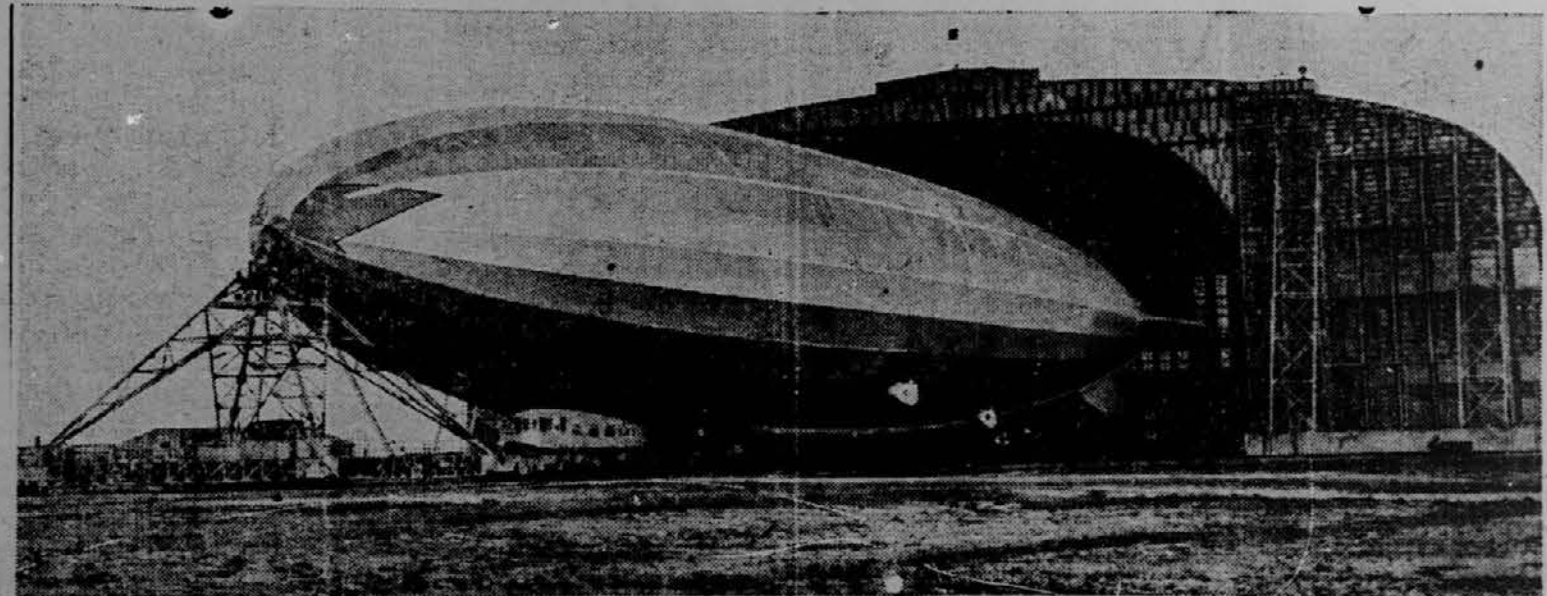
216 West 18th St., New York City 302 East 72nd St., New York City

French Line

vijo po 5 do 6 let, in ribe lahko dočakajo visoko starost. Leta 1847, so ujeli v Kaiserlauternu na Nemškem šenko z bakrenim krogom v rilen. Bila je znamenovana pred 177 leti na povelje cesarja Friderika II. Ko je dobila Moskva leta 1837. nov vodovod, so tudi privlekli iz nekega ribnika šenko z zlatim obročkom v škrgah, kjer je bilo zapisano: "Spustil car Aleksej Mihajlovič." Ta car je umrl 1676, torej je bila riba vsaj 167 let stara. V Fontainebleauju blizu Pariza plavajo Napoleonovi, nad sto let stari krapci. Jesetri in morski psi lahko živijo na prostem do 250 let.

Prav tako pestra je slika pri pticah. Číž živi tri leta, vrabec in taščica 10 let, raca, slavec in škrjavec 15 let, gos in pelikan 50 let, papiga, krokar in orel sto let, in sokol celo več sto let. Med živalmi imajo najkrajše življenje, samo do 7 let, zajci in kunce. Krava, maček in pes zdržijo do 20 let, konj 25, osel 30. Lev in nosorožec dočakata samo 60 let. Kaže, da ima slon najdaljše življenje med vsemi sesalci. Še nikoli ni bilo mogoče zasledovati slonovo življenje od rojstva do smrti. Po zanesljivih podatkih lahko sklepamo, da lahko živi slon na prostem do 2000 let.

VELIK VODLJIV BALON ZOPET V SLUŽBI

Ameriška mornarica je sklenila ponovno postaviti v službo vodljivi balon "Los Angeles". Na njem bodo mornariški strokovnjaki poučevali častnike in mornarje v zrakoplovstvu.

ALI STE ŽE NAROČILI SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR ZA 1935? — STANE 50 CENTOV. — NAROČITE GA ŠE DANES